

1690

1. Brucknerus, Georg. Henr.: De fundo informi & Scepto
2. Bruckner, Georgius Henricus: De transmissionibus
hæreditatis. Von weiterer Verfallung mangetretener
Erbenschaften etc.
3. Bruckner, Georgius Henricus: Dissertatio academica
Contines miscellanea juris
4. Lucius, Hermannus: De voce ambigua
5. Matthæi, Christiani Wilhelmi: De Legatione et pries
Causas
6. Matthæi, Christiani Wilhelmi: De antichress
7. Meier, Joh. Henricus: De differentia aliis que
Contractuum realium notabilioribus.

8. Schubarth, Wulffgang Christophorus. De exceptionibus
Ipatii

1691.

1. Alberti, Henricus Christophorus: De legis natura et
usu meritis

2. Lütz, Johann Conrad: De praescriptione moratorum

3. Loeber, Erhard Christianus. De inimicitias capitalibus

4. Metzkow, Wilhelm Wilhelmus: De temporibus

5. Meierus, Joh. Henricus: De largitionibus principis
suum praecipuis imperatoris et Augustae emp.
gatis

6. Meierus, Joh. Henricus: De pactibus in rebus. Juris
Craib'um sensus decedens casuum contrariosum

7. Meier, Joh. Henricus: De actum sufficientia

8. Meier, Joh. Heinrich & De alimendi etia nothia
Unterhaltung

9. Meier, Joh. Heinrich. De pecunia & fundo i
fentum reueta

10. Witzinger, Johannes Taculus. De inuidabili
charactere

1692.

1. Brueckner, Georgii Henrici : De iure rem scripto

2. Brueckner, Georgii Henrici : Discursus academicus
continens tractata iura

3. Gaur, Ludovici : De iuribus feudibus Von Lehr
Dienst

4. Gericke, Johannes Bernhardus. De iuribus
in iuribus positiones selectiores adhibentem
partem . . . disquisitionem submittit

5. Lilius, Melchior Ludolphus: De successione ab intestato 11.

Heg.

6. Meuldener, Joh. Christianus: Postulatus in rebus ... de
judeus juris naturae definitis et fundamentum,
obviatione requi, per personarum precum et
aliorum generalia explicanda

7. Byssel, Johann Friedrich, von: De numeris Visi Meissen

8. Lode, Johann Hermann, v: juris tem publicae,
quem Privati Cultoribus d. 1. p. (et deputatio-
nem Gabrielis Wolffels innotuit)

9. Lode, Joh. Hermannus: De clausulis, in contractibus
potissimum consuetudinibus antea solitis

10^a 2te Lode, Johann Hermann, v: De privilegiis veterum
Caesareorum

10^c Lode, Joh. Hermannus: De obligatione medicorum.

11. Verbi, Insti & De affectibus rerum Solomonais

7

1691, 8
A8
DISPUTATIO INAUGURALIS
DE
ALIMENTIS,

Oder
Nöthiger Unterhaltung/
Quam.

DIVINA AUXILIANTE GRATIA
EX DECRETO & AUTHORITY MAGNIFICI JCTORUM
ORDINIS IN PERANTIOVA CELEBERRIMA ELECTO-
RALI UNIVERSITATE HIERANA
P R Æ S I D E

VIRO PRÆNOBILI ac CONSULTISSIMO

DN: JOH: HENRICO

Meier / J. U. D.

Jurid. Fac. p. t. DECANO, Judiciii Elector. Assess.
& Decret. Prof. Public.

PATRONO ac PRÆCEPTORE suo devenerando
PRO OBTINENDIS

JURIBUS & PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS
Eruditorum disquisitioni submitte

JOHANN-JACOBUS Waffer/

Moguntinus ibiq; ad S. Victorem Canonicus,
IN AUDITORIO JURID. MAJORE, Horis consvetis.
d. 20. (10.) Decembr. Anno 1691

ERFORDIÆ, Stannò GROSCHIANO.

DISPUTATIO IN ALCHEMIA
DE
ALIMENTIS

385iger Buchdruck

DRUCKER: WILHELMUS GRAY

IN THEATRO & ANTHONIATA MANSIONE, GRAVIA

GRANDIS IN THEATRO & ANTHONIATA MANSIONE, GRAVIA

REACTIVITATE PERRANA

P. R. E. S. I. D. E.

W. R. O. P. R. E. M. O. R. I. A. & C. O. M. P. O. S. I. T. I. O. N. E.

DR. JOH. HENRICO

PHYSIC. I. U. D.

PHYSIC. I. U. D. DE CANO, Julius Ektor. Alst.

PHYSIC. I. U. D. DE CANO

PHYSIC. I. U. D. DE CANO

PHYSIC. I. U. D. DE CANO

PHYSIC. I. U. D. DE CANO

JOHANNI JACOBUS

PHYSIC. I. U. D. DE CANO

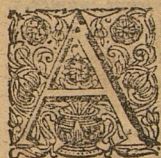
PHYSIC. I. U. D. DE CANO

PHYSIC. I. U. D. DE CANO

PHYSIC. I. U. D. DE CANO

I.

AD rem ipsam, antequam quis descendat, *Dividitur* multi per quam utile judicant, pauca *Disputatio* quaedam ad meliorem sequentium intellectionem, de verbi Etymologia *disserere & tractare.* Verum nostrâ in materia alimentorum, cum omnia per se pateant, viderique illi possint, quibus hac de re tractare incumbit, ideo ab hac methodo in disputationibus observari solitâ desectimus. Quare rem ipsam aggredientes, Disputationem nostram tres in partes dividimus, in primâ quærentes, quid sub nomine & appellatione alimentorum venire dicatur; in Secunda, qui ad hæc præstanda obligentur, & in ultimâ denique eorum favorem non nihil contemplantes, omnia pro tempore breviter & succinctè.

2. Nomine alimentorum stricte & specificè sumpto illa omnia venire Antonius Perez & Rolanus suis tractatibus ajunt, quæ sunt necessaria homini ad sustentationem vitæ. Et ut Bart. inquit, in tract. aliment. omnia illa, sine quibus corpus humanum sustentari nequit, & quæ hominum natura demonstrat. Quare veniunt primo cibaria omnia per. *L. legati. 6. ff. de aliment.*

ment. & cibar. legat. cum sine his commoda sustentatio hominis ac vitæ haberi nequeat: videmus enim quotidie humidum radicale invisibiliter consumi, & per hoc corpus debilitari, ideo novo semper cibo, qui inde in carnem & sanguinem convertatur, restaurari, necesse est. Hinc per consequens etiam potus, *L. diaris. ff. de aliment. & cib. legat. L. in rebus. §. possunt ff. commo- dari.* Et ob hoc, qui ad alimenta tenetur, debet tradere aquam, si venalis sit, cum ea sit maximè necessaria ad vitæ sustentationem: hinc est quod olim apud Romanos aqua & ignis interdiceretur, quibus vita denegabatur. *Zaf. ff. d. tit. de aliment. & cibar. legat. numer. 1.* Advertendum autem est aquam non solum esse præstandam, sed & Vasa, in quibus aservari possit. *avg. L. vino ff. de vit. vino & oleo legat.* Nam concessio uno venit id omne, sine quo illud concessum esse non potest. *L. ad legatum. ff. de procurat. L. 1. §. 1. ff. si ususfruct. petat. & L. 2. §. inspectio. ff. quemadmodum testam. aper.*

*An aqua
precise, an
verò ejus æ-
stimatio
præstanda
sufficiat.*

3. Dubium hic est, an aqua, an vero æstimatio e- jus sit præstanda. Et licet Bart. distingvat. in *L. pecu- nia. n. 2. ff. de alim. & cib. legat.* inter eam, quæ servari potest, & quæ modico durat tempore non ut hæc præstari, sed æstimatio solvi debeat, quæ vero longo tempore durat, eam in specie tradi oportere: Contrarium tamen tene- mus, ex eo quod aliud pro alio solvi non possit invito creditori. *L. 2. §. mutui datio. ff. de rebus credit.* atq; tunc solum æstimationem deberi, quando res debita præstari non potest, vel in subsidium, quando causa aliqua subest, aliàs semper res ipsa danda est. *L. stipulatus & L. si ita fidejussorem. ff. de fidejuss. L. si non sortem §. libertus. si certum petatur,* in quâ dicitur infimili quod ad æstimationem devenitur in subsidium, quando ope- ræ præstari non possunt.

4. Se-

4. Secundò nomine alimentorum veniunt vestimenta, sive vestes, cum hæc ad humanæ vitæ sustentationem, non minus necessaria sint, quam dicta cibaria. *L. verbo victus. de verb. signif. L. legat. ff. de alim. fam. consuecib. legat.* Ut autem sciatur, quid illorum appellatione veniat, attendenda est eujusque patrisfam. hac in parte consuetudo. Nam quidquid ab eo pro veste reputatum est, id omne vestimentorum appellatione venire, non incongruè statuitur. Quare sub his contineri rectè affirmatur à glossa post textum in *L. vestis. §. 1. ff. de auro & argento legato*, omnia lanæa, lineæ, Serica, Bombagina, quæ induendi, ut Camisia, præcingendi, ut cingula, infernendi ut tapeta coopertoria, injiciendi, ut Diploides, accubandi, ut cultræ, causa parata sunt.

5. Ex dictis inferri potest quæ ex causâ & in consequentiam alimentorum viduæ, intra annum luctus, si standæ sint alimenta debeantur, danda sint: Præstandæ namque sunt vestes lugubres & viduales, etiam pretiosæ secundum personarum & mariti def. dignitatem. *Aret. in §. Etus, si alifuerat circa finem. insit. de actionibus & late præter ceteros ponit Vitalis. tit. de alimentis. coll. 8. vers. sed quod dicta sint in vestibus vidualibus.* Et prædictorum ratio est, quia relictum limitatum non est, sed extenditur ad ea omnia, quæ sunt ad vitam hominis necessaria. Ex quo patet eas non includi, si tantum cibaria relicta fuerint per *L. diaris ff. de alimentis & cibar. legat. Castrensis. in cons. 427. col. 2. num. 2. in fin. Dec. in L. de alimentis. num. 3. Bartol. in tract. aliment. numer. 7. Imo in c. Episcopus num. 7. de præbendis. Simon de Pretis. in dub. 11. n. 43. ubi idemasserit, quando dixisset testator, se relinquere mensam paratam vel plattum, pitantiam, vel victualia, vel admittere eam ad edendum & bibendum in domo. Diversitas ex dicta ratione patet, cum relictum limitatum est*

est ad comestionem quæ, tanquam, species sub genere, specificum, hoc est limitatum habet effectum.

Vidua & resarciende & renovande ab heredibus sunt vestes.

6. Advertendum tamen ut Bald. in L. 1. n. 5. Cod. de fideicom. monet, viduæ cui relicta alimenta sunt, vestes non tantum ab heredibus prestandas esse, verum & resarciendas, ac renovandas; ubi suboritur quæstio, an vidua alimentaria antiquas & attritas consignare & reddere alimentatori teneatur; ad quod affirmativè iste respondet, limitans tantum in casu, quando veteres vestes necessariae forent pro sustentatione vitæ; Quem sequitur Cordub. in L. si quis à liberis. §. non tantum. num. 6. in princ. ff. de liberis agnoscendis. aliter tamen Imola. in l. his §. servos. ff. soluto matrim. Campeg. in tract. dot. part. 2. l. 56. Alexan. in l. si is qui quadragint. §. fin. num. 5. ff. ad Trebellia Joan. de Garzon in Rub. Cod. de secundis nupt. num. 42. Didac. ad Epitom. de Sponsa. part. 2. cap. 3. §. 9. numer. 11. qui ut variè sentiunt, loquentes meliùs in casu, quando mariti hæredes non tenentur uxorem alere, licet teneantur ex consuetudine loci vestire; propterea ex prædictis non benè infertur ad nostrum casum; generaliter dicimus, quod festivæ, sive quotidianæ vestes sint, & sive per transitum ad secunda vota, aut mortem, luctum finiat, vestes sic attritas & usu consumptas restituendas & extradandas esse.

Ratio dictorum assignatur.

7. Horum omnium ratio est, quia obligatus alere id solum facere tenetur, quatenus urget alendi necessitas, hinc quidquid superest deductis alimentis, ad eum pertinet, qui alimenta præstat. Facit, quod qui tenetur alere non videatur donare, sed debitum exsolvere argumento. L. donari. ff. de regul. Juris. & L. velle non creditur. ff. eod. hinc refutantur huic contrarii Auctores, Salicet, scilicet in L. sicut. Cod. de donat. inter. virum & uxorem.

uxorem. Socin. in conf. 134. num. 4. volum. 1. Cagnol.
in L. contractus quidam n. 39. in fine. ff. de Regul. Juris.
Afflict. in decis. 315. vers. secundum caput. distinguen-
tes, an viles & quotidianæ sint, an festivæ & pre-
tiosæ: primo enim casu donatas & ab hæredibus repeti
non posse autumant, secus in secundo casu existimantes,
eas ad usum tantum quasi concessas esse, videatur, re-
petique ob hoc posse ab hæredibus defunctâ viduâ vel
è contra. Non negamus tamen viles & quotidianas con-
cessas ac donatas esse, cum vidua non alatur, sicut enim
à marito vitâ durante aliàs viles data sine spe repeti-
tionis censentur, ita quoque ab hæredibus hoc in casu a-
gi, non ita vagè autumabitur.

8. Huic affinis est quæstio, si pro veste emendâ pretium
ab eo, qui alere debet, numeratum sit, alimentarius vero
eam non emerit, an debitor pretium numeratum repe-
tere queat. Et Respondemus nec pecuniam aut vestem
condici posse, quando scilicet ea ex dispositione homi-
nis præstanda est, quod primo ex eo patet, quod si alicui
ab homine alimenta relicta sint, legatarius legatum
consequatur, licet illud in alium usum convertendo: vi-
demus namque alimentarium alimenta præteriti tem-
poris rectè ab hærede petere, quæ tamen in usum à
testatore ordinatum converti nequeunt, ali enim nemo
potest in præteritum, sed in futurum. Sicut igitur hoc
in casu satis est, quod alimenta præterita dentur &
recipiantur tanquam res ad finem ordinatum, nec refe-
rat, quod mutato postea ordine illud quod præteritum
est, in futurum dirigatur, ita quoque interesse non
videtur, quod mutato postea proposito in alium usum
vestis convertatur.

9. Dicta confirmat Bart. per L. cetera §. 1. ff. *De claris*
de legatis n. 1. ubi ait, quod si prohibente statuto, ne patet ex
quis

*Alimentari-
us potest pre-
tium vestis in
quemcunque
usum con-
vertere.*

confirmatio. quis frumentum emat ultra usum, tamen quis emptor
us Bartoli: frumento pro usu, mutato exinde proposito, illud vendat, non incurrere poenam, cum sufficiat, quod in principio eo animo gesserit, licet exinde aliud fecerit, *Et hoc dicit valde notandum Marsil. sing. 86. circa finem, ubi allegat Albe & alijs: Brun. de statu. excluden. fam. art. 6. num. 281. & Bal. in L. inde querit. ff. de exercit. actione.* Petrus Surdus Cassalensis, cui id ipsum probari videtur ex textu, in L. 2. §. Titio. ff. de donationibus, dum distingvit, an testator foret alioquin relicturus, vel non; quæ distinctio non esset necessaria, si non posset alimentarius convertere in alium usum.

*Vestimenta
 quo modo
 præstanda.*

io. Concludimus itaque eo modo & sine vestimenta præstanda esse, quo modo alimenta relicta sunt. Sicut igitur aliter alimenta debentur nobili, quam plebeio. *Antonius de Butrio. in c. nobis X. de Jure patronatus. Felinus in c. cum omnes in Colum. 18. X. de constitut. cum dignitas personæ, etiam rem digniorem faciat. L. sed etsi §. 2. de judiciis, item alimenta aliter præstare cogatur pater Dives, quam inops. L. 5. §. si filius. de liberis agnoscendis & alijs, ita etiam ob qualitatem personæ, nobili vestis pretiosior conveniet, quam plebejo, honoratior à Patre divite, quam patre paupere, ita Hiero. Breutler. & Andr. Schœppi. conf. 36. Jacob. Menochi. consil. 1229.* Hinc vestes pretiosæ, ut supra dictum, non excluduntur, quod tamen cautè explicandum est, cum circa *Li pretiosum* auctores mirum in modum discrepent: Nam appellatione alimentorum etiam venire vestes pretiosas, si conditio, qualitasque requirat alimentarii, tenet, *Alex. ff. soluto matrimonio, num. 26. Bal. in L. si maritus in id. ff. solut. matrim. Alcia. conf. 241. num. 4. Benincas. in tract. pauper. in 7. Q. 2. specis. judic. num. 40.* At in contrarium fluctuant

Etunt. *Imol. in Rub. ff. solut. matrim. col. penult. circa fin. Ripa. num. 56.* dicentes, quod sine pretiosis vestibus quis vivere possit: Ergo illæ non veniunt appellatione alimentorum.

11. Sed facile prædicti auctores conciliantur, si *Li Conciliantur Pretiosum* exponatur. *Pretiosum* enim duplici modo *allati Aucto-* sumi potest, & pro ut in se est, & pro ut ad personas com- *res explicatio* paratur; in primo enim sensu in terminis suis persistit, *Li Pretio-* nec suscipit majus & minus, nisi comparetur ad res sub *sum.* genere suo contentas, servatque ob hoc semper hoc nomen specificum *Pretiosum*: in secundo vero sensu quasi naturam propriam deserit, assumitque pro qualitate personarum prædicatum necessarium. Sic pretiosæ vestes dici possunt, & tamen cuidam convenire, si qualitas personæ eas exigat. Quod videmus in principibus, quibus debentur vestes auro etiam intextæ, eorumque respectu necessaria dicuntur. Et hoc in sensu intelligendus est *Alexander*, dum dicit, quod appellatione alimentorum etiam veniant vestes pretiosæ secundum conditionem personarum. *Imola* vero & *Ripa*, dum contrarium sentiunt, loquuntur de vestibus pretiosis, quæ non sunt necessaria inspectà qualitate personarum: atque id ianuit *Ripa*, dum dicit, quod pretiosa dicuntur secundum qualitatem personæ.

12. Sed antequam ad tertium procedamus, limitandum duximus ea, quæ latè dicta; Scilicet tunc *Dicta proce-* stimenta nomine alimentorum venire, quando de iis præ- *dunt si aga-* standis agatur, secus vero si de iis remittendis, vel per *tur de ali-* transactionem, vel viam renunciationis. Cui quidem *mentis præ-* *Decius in L. de aliment. n. 2. Cod. de transact. & in L. standis, non* 2. numer. 31. *de jurisdict. omn. jud.* contradicit, volens, vero remit- *tendis.* tendis quod non minus hæ includantur, si de præstandis quam remittendis alimentis quæstio procedat: Rationem

B

quam

quam putat valde efficacem esse, dat, quod licet transactio, aut renunciatio alimentorum respectu alimentarii sit valde odiosa, interpretationem tamen latam fieri oportere, cum & in his talem admitti debere Jus doceat. Sed his diu immorandum non est, cum hoc clarè nobis demonstrat *Ulpianus in L. cum hi. 8. ff. de transact.* ubi dicit, *qui transigit de alimentis, non videbitur neque de habitatione, neque de vestiario transegisse: cum Divus Marcus specialiter etiam de istis transigi voluerit.* Rationem *Bart. in L. legat. ff. de aliment. & cib. legat.* ponit, quia ubi agitur de remittendis alimentis est odiosa, & in eà sit stricta interpretatio, ubi verò agitur de alimentis debendis, materia est favorabilis, & interpretatio ampla fit. Eodem modo distingvit *Bart. in tract. aliment. num. 2. Cordub. in d. §. non tantum. numer. 40. Menoch. de arbitrar. Jud. casu. 170. n. 27.*

Tertio venit habitatio.

13. Ordinem Jacobi Menochii sequimur quatenus tertio, quid de habitatione dicendum, an ea scilicet etiam appellatione relictorum alimentorum contineatur? Quod affirmantem in *comment. de praes. lib. 4. praes. 157. num. 13. sequuntur Brun. ad L. 6. ff. de aliment. & cib. legat. n. 1. Bart. in tract. aliment. n. 1. Joan. de Anan. in cons. 37. Cordub. loc. alleg. n. 24. Zæsi. ff. de alim. & cib. legat. num. 1. præcipue Gloss. in L. si quis à liberis. §. non tantum. Simon de Pretis in tract. de interpret. ult. rim. volunt. l. 4. dub. 8. 61. ubi allegat etiam *Ramin. in cons. 250.* Leges quoque hic non desunt: nam *Paulus. lib. 14. Respons. ad l. 7. ff. de alim. & cib. legat.* dicit, *legatis alimentis, cibaria, vestitus, & habitatio debentur.* Quod & *Ulpianus* demonstrat, dum inquit, *l. 58. ad L. 43. ff. de Verb. signif. verbo victus continentur, quæ ejus poruque, cultuique corporis, quæque ad vivendum homini, necessaria sunt.* Rationem vero horum omnium dat*

dat *Bologn. in addit.* dum inquit, quod habitatio sit pars alimentorum; hanc illustrat *Zaf. d. l.* cum inquit, eo nomine venit id omne, sine quo corpus ali nequit. Atqui sine habitatione ali alimentarius nequirit, consequi enim is ea commodè non posset. ergo.

14. Ordine horum non nulli Authores credunt contineri sub habitationis vocabulo quæ omnem suppellectilem, sive ea omnia quæ ad mensam & coquinam parata, ac necessaria omnia, quæ ipsa natura simul ac quotidi-
ana experientia docendo demonstrat. Et ad hoc confirmandum *Simon. de Pretis. in tract. de interpret. ult. volunt. l. 4. dub. 11. n. 41. allegat text. in Auth. de appellat. in princ. in c. quam sit. de Elect. in 6.* Rationem insuper addit, quod hæc omnia sint ad habitationem necessaria, cum sine iis nemo habitare queat. Sed hæc omnimodo concedere nequimus, arbitantes deberi quidem prædicta omnia alimentario, sed non sub hoc vocabulo habitationis; patet enim debitorem domus vel fundi, dare obligatum non esse creditori suo suppellectilem omnem, ac mobilia ad instructionem domus; hoc nobis clarè demonstrat Justinianus noster in Digestis suis, dum nobis in his diversos, sive separatos titulos ponat: alius enim est de fundo instructo, vel instrumento legato, alius de suppellectile legata, & alius de usu, usufructu, & habitatione. Sicut ergo diversa ea sunt, & ob hoc non possit de uno ad aliud inferri. *L. Papinianus. ff. de minorib.* ita hoc sub altero contineri nequaquam potest.

15. Sicuti supra quæsitum est, loquendo de vestibus alimentarius possit de rebus sibi in alimenta datis prohibito disponere, etiam convertendo in alium usum, ita hic quæri posset, an cui ratione alimentorum assignata domus pro habitatione, possit illam locare alii. Cui non
 B 2
 nulli

Sub habitationis vocabulo quid contineri asseritur.

An alimentarius assignatam domum pro habitatione possit locare alteri.

nulli auctores conformiter ad dicta principia neutiqvam assentire queunt, ex eo quod Habitatio alimentario non praestetur vigore alicujus legati, per se & primo relicti, sed tantum quasi per accidens, sive in consequentiam alimentorum, Sicut autem hoc in casu praecise usum importat, ita quoque locationem concedendam esse, admitti neutiqvam posse ajunt, nam usus ut usus est, alteri relinqui nequit. §. 1. *Inst. de usu & habit.* Verum inhaerendo dictis, sive nostris principiis, alimentarium, cui concessa habitatio alteri domum locare posse, non negamus. §. 1. *instit. de usu & habit. L. cui antiquitas. Cod. eod. tit. Mantic. de conject. ult. volunt. L. 3. numer. 4. & 8. Jason. in L. si ex toto. §. si num. 17. ff. de legat. 1.* Nam eadem par Ratio est; Sicut enim loquendo de vestibus, alimentarius relicta pro alimentis, ea in alium convertere potest, cum gravati haereditis nihil intersit, & quasi plura legata relicta esse videantur, ita hic haerediti non interesse, & plura quasi in singulos annos legata bene consideranti apparebit. Et hoc dictum velim si alimenta veniant ex dispositione, sive ultima voluntate hominis; nam loquentes de alimentis ut procedunt ex lege, officio judicis, aut jure sanguinis, ut prius dictum, contrarium statuendum est, cum alimenta tali non debeantur, si aliunde ut alatur, habeat, & praestanda sint tantummodo secundum indigentiam & necessitatem, non vero ultra usum.

An haerediti gravato variatio sit licita.

16. Dictum est praecedenti §. alimentarium, habitatione legata domum acceptam alteri locare & sic quasi variare posse, unde de contrario indagari poterit, quid sentiendum de debitore, sive haerede gravato, an respectu hujus variatio licita, ratione domus pro habitatione assignatae. Quod ita arbitratur. *Afflict. in constitut. regis, incip. Comitib. in fine.* motus per textum. in *L. si sterilis.*

*sterilis. §. fin. de action. empti. quem sequitur Rolan in
conf. 22. num. 1. Menoch. Conf. 62. num. 11. Verum tex-
tus iste loquitur de obligationibus annuis alternativè
conceptis, in quibus quolibet anno variare licet, cum
obligatio tractum habeat successivum in futurum. Ricc.
Decis. Collect. 301. Jason in L. 8. numer. 20. de legat. 1.
Joann. Wamm. cent. 3. consil. 95. num. 3. deinde propriè
variatio non dicitur, cum sint plura debita de quibus
non hic agimus, sed de uno, & eodem debito alimento-
rum. Et ita illum textum intelligit Gloss. in L. si ex toto
§. fin. ff. ubi eam sequuntur Barr. & alii ff. de legat. 1.
Tertio quasi contra est quod nos hic non loquamur de
contractibus in quibus variatio licita est, sed de ultimà
voluntate, in quâ à Doctoribus in l. 2. §. 1. ff. de opi.
legat. regulariter licitam esse non admittitur. L. eum qui
certarum §. fin. ff. de verbor. obligat. Quare Jasoni &
aliis quamplurimis auctoribus videtur, non licere debi-
tori domum semel assignatam revocare ab alimentario.*

17. Verum de hoc nihil statuentes, medium quasi
tenemus, arbitantes variationem ejusmodi licitam esse,
si fiat sine incommodo & damno alimentarii, cum regu-
la juris sit de facili concedendum esse, quod mihi non
noceat & alteri prodest, quod axioma, licet multas patia-
tur distinctiones, & exceptiones, ut per Jasonem patet,
multum tamen rationis simul ac æquitatis continet.
Brun. ad L. 2. §. penul. ff. de religiof. & sumpt. funer.
& ut funus ducere liceat. ubi ait, servitus in aliquâ certâ
parte fundi jam constituta alibi potest constitui, quando
non interest alterius, alteri vero prodest. Socin. in conf.
14. n. 4. vers. circa tertiam dubitationem. volum. 1. Cæ-
pol. in tract. de servit. rustic. præd. c. 1. col. 2. in quarto
casu. vers. puto tamen quod liceat.

*Media sen-
tentia tene-
tur.*

**Contrarium
tenentes re-
feruntur.**

18. Sed his non obstantibus contrarium tenet *Angel.* & non nulli alii per textum. in *l. 9. ff. de servit.* ubi dicitur, *verum consicit, ut qua primum viam direxisset, ea demum ire agere deberet, nec amplius ejus mutande potestatem haberet.* Rationem dant *Barbos.* ad *d. l. 2. part. 2. princ. num. 36. ff. solut. matrim. Ant. Faber. L. 3. cod. tit. 24. Disp. 4.* quod variatio sit odiosa. Conceditur tamen, si cum *Petro Surdo h. t. num. 11.* dicatur, habentem quidem servitutem viae, vel itineris in aliquo fundo variare non posse, sed electione semel facta cogi per illum, non per alium transire; illum tamen qui servitutem debet, licet semel viam designaverit, uno in loco posse variare, & alium æquè commodum designare. Idem *Brunn.* ad *l. 9. ff. de servit. num. 4.* dum ait, sed si servientis fundi Dominus peteret, ut alio modo servitus constitueretur, audiendum esse, modo fundus dominans ex determinatione per leviora media idem obtineat, quod per graviora præstatur.

Eadem sententia probatur.

19. Eadem sententia probatur per verba *L. 2. §. penult. ff. de religiof. & sumpt. funer.* ita Sonantia. Sed si non minus commodè per alium locum servitute uti potest, non videtur servitutis impediendæ causa id fieri. Rationem *D. Mev. part. 3. decis. 371.* dat hanc, quod ubi aliquid, per æquipollens fieri potest, non resistendum sit, & *Brunn. d. L.* quod iniquum sit denegare alteri, quod tibi non nocet, alteri verò profit, malitiam enim hominum indulgendum non est ullo modo *l. 38. ff. de rei vindicat. vid. Gloss. in l. 2. ff. Solut. matrim. in princ. Bart. in l. item. ff. de rerum divis. Surd. de alim. tit. 4. Q. 4. num. 19. & sequent.*

An habitatio veniat sub renunciatione,

20. Ex jam dictis & allegatis resolvitur hic etiam in simili jam tacta quæstio, an habitatio veniat, quando de remittendis alimentis agatur. Nam sicuti post *Jacob. Buir.*

Burr. Bart. in l. legat. in princ. ff. de alim. & cibar. legat. ideo conclusit, vestimenta non venire alimentorum appellatione, quia agitur per viam transactionis, renunciationis, adeoque de iis remittendis, & ob hoc in materia quodiosa, quæ semper restringenda est, ita etiam hac in materia rectè statuere, non denegandum est, dum simili modo, sive dum dictus Auctor. *in d. L. legat. ff. de aliment. & cibar. legat.* ait habitationem in materia remittendorum alimentorum non venire. Idem confirmat specialis divi Marci constitutio. *in L. cum bi. 8. §. 12. ff. de transact.* dum *Ulpianus* in hac Lege dicit, qui transigit de alimentis, non videbitur neque de habitatione, neque de vestiario transegisse. *vid. cordub. in d. §. non tantum. num. 40. Benincas. in d. tract. d. special. 2. num. 42. & seq. Menoch. de arbitr. Jud. casu. 176.*

21. Debilitatur corpus humanum non tantum per hoc, quod quotidie consumatur indivisibiliter humidum radicale, sed etiam quod persæpè infirmetur, ideo hic lubebit non inutiliter perferuari pro quarto requisito quid de medicinis sentiendum sit, an eæ si alimenta debeantur etiam præstantæ sint; & multiplicia à multiplicibus statuuntur. *Specula: 1. in Tit. qui filii sint legit. §. 1. numer. 33.* dicit, aliquos distingvere inter alimenta, quæ officio Judicis debentur, & ea quæ debentur ex contractu, vel testamento. Alii contrarium attentari posse quasi hæsitant, ex eo, quia *in L. si cum dotem §. fin. autem in novissimo. ff. soluto. matrimonio.* Medicinæ ponuntur tanquam quid diversum ab alimentis. *Bart. in d. L. legat. ff. soluto matrimonio.* distingvit inter alimenta simpliciter relicta, & ea quæ servitii causâ præstantur. Ut primo casu absolute præstari debeantur, secundo verò casu illæ tantummodo, quæ modicæ non quæ graves sunt. *Bald. in d. §. fin. autem.* Sine ullâ limitatione tenet quod medicinæ

*An contine-
antur & me-
dicinæ, disce-
ptatur ab
auctoribus.*

medicinæ appellatione alimentorum non veniant. *Michael Craff.* denique in *tract. sentent. S. Legatum. Q. 22. num. 2.* tenet, considerandas esse facultates ejus, qui alere teneatur, ut si tenues sint; non etiam teneatur ad medicinas si contratio modo se habeant: argumenta quibus prædicti Auctores sunt mori videnda sunt locis allegatis.

*Alimento-
rum nomine
contineri
medicinas
tenet com-
munis opi-
nio.*

22. Communis tamen opinio est alimenta præstare gravatum, teneri etiam in casu necessitatis ad subministrandas medicinas, per consequens alimentorum nomine, eo modo quo vestimenta, cibaria & alia, venire non diffitendum erit, ita *Tiraquell. in tract. Nobilit. c. 31. num. 395. Cordua. in l. si quis à liberis. S. non tantum. numer. 29. ff. de liberis agnos. ubi refert. Angel. Arct. suarez. in thesaur. receptar. sentent. in V. alimenta. n. 163. Lancell. Gallia in consuetudin. Alexand. in V. Solitor. num. 21. Picus in L. Titia S. si Titia cum nuberet. Q. 63. V. tertio dubitatur. num. 161. ff. de legat. 2. Decius in L. de alimentis num. 3. Cod. de transact. ubi dicit communem esse contra Bald. in d. S. si aurem. Rolanus in conf. 22. numer. 3. Vol. 1. ubi addit Alexand. Bertrant. Ruin. & Cravettam. & subdit includi etiam expensam Medici.*

*Communem
opinionem
& veram esse
probatur.*

23. Et hoc probatione simul ac ratione non caret, nam quod leges attinet, subobscurè in his contineri affirmat *Petrus Surd. d. loco. Q. 4. num. 1.* citans *L. quos nos. S. i. V. vivere. ff. de verb. sig. & l. vitus. ff. eod. tit.* quod ad rationes attinet ex generali alimentorum vocabulo, jam sæpè explicato; Nam alimentorum appellatione continetur quidquid necessarium est ad vitæ sustentationem, sed Medicinæ sunt necessariae ad vitæ humanæ sustentationem. Ergo Medicinæ alimentorum appellatione continentur, *min. prob.* quæ enim Medicinas subtrahit vi-

tam

ram videtur subtrahere, & necare. Secundum *Gloss. in L. indignum. ff. quibus ut indig.* ubi à tali hærede tanquam ab indigno fiscus hæreditatem capit, qui testatori ægroranti, & postmodum ex eo mortuo Medicum non adhibuit, *Martin. Laud. in tract. de Fisco. verb. 42. Alexand. in cons. 137. in princ. Vol. 7.* ubi ab his ratio assignatur, quod præsumatur mortuus ob non applicata media ordinaria, quæ sunt Medicinæ. Eodem modo voluit allegat. *Gloss. in l. si ab hostibus. §. i. solut. matrim.* quod maritus si Medicum non adhibuit uxori infirmæ, à lucro dotis excludatur. *Tiraquell. in tract. nobilit. c. 31. num. 396. Rolan. qui multos addit in tract. de lucro dotis Q. 64. num. 1. & seq.* ubi per totam latè agit.

24. Moveretur hic à nonnullis Auct. non inelegans *Quid si infir-*
mitas pro-
 Qvæstio, quid nimirum sentiendum sit de infirmitatibus propriâ culpâ causatis, an tunc etiam Medicinæ præstanda veniant, ex eo quod alimenta debeantur? ad quod *causata fuerit?*
 resolvendum præsupponimus, quæstionem hîc non esse de illis Medicinis, quæ ex Christianâ pietate pauperibus, ob culpam licet præcedentem debentur. Cum *Benincasus. in tract. paup. Q. 4. num. 49.* nos doceat, largiendam esse Eleemosynam sine ullo discrimine habito, quod egenus sit bonus aut malus. Et quamvis in hoc contrarium teneant *Menoch. de arbitr. Judic. casu. 128. n. 42. Didacus lib. 2. c. 16. num. 9. ac Decius in cap. cap. quæ in ecclesiar. num. 30. Verb. tertius & ultimus de constitution.* tenentes tantum in contrario sensu, sive si ex naturali tantummodo causâ in talem inciderint, illorum tamen opinio tanquam inhumana recusat. *Gloss. in cap. sacrorum 12. Q. 2. Gloss. fin. in c. pastoralis. §. verum de appellatio.* præceptis namque Ecclesiasticis simul ac divinis in hoc præcisè standum ac obediendum est, sine

quod indagetur an hæc sit poena peccati, quod cum à solo Deo tantum puniendum, ideo ab illâ nobis abstrahendum est.

*Ad illigen-
dam quæstio-
nem aliqua
prænotan-
tur.*

25. Secundo sciendum quæstionem ut citandi Auctores ajunt hæc non esse de iis quibus alimenta jure naturæ debentur, uti sunt Filii & Filia ac omnes descendentes, cum etsi ex propriâ culpâ & quasi quæsitâ causâ in infirmitates incidant, tamen adhuc alendi sint, & hoc ipsum naturæ dictamen quotidie parentibus ac nobis omnibus dictat, & admonuisse nos volunt. *Jac. de Aret. in L. libertus qui operarum. ff. de oper. Lib. Baldus Angel. Raven. Decius. Marf. Pedemon. Bonacos. Firmian.* ac multi alii, qui sic argumentantur: Pater tenetur alere Filium, etsi bona sua sibi assignata proportionè paternâ, dissipaverit, sed sub *Li alere*, sive præstandis alimentis medicinæ continentur. Ergo si simpliciter alere tenetur, tenetur & præstare ac assignare medicamenta. *Consequentia* per se patet, cum legitimè ex præmissis inferatur. *Maj.* probat *Jacob. de Aret. in L. libertus qui operarum. ff. de operis libert. cum Bald. in L. scimus. num. xi. Verb. sexto quæro. Cod. de inofficios. testament.* ubi inquit, Patrem quidem non teneri de novo Filio legitimam assignare, ex eo quod ludendo eam perdidit, bene tamen alimenta per *L. Imperator. ff. ad senat. consult. Trebellian.* ubi *Papinianus* ait. Pater licet dolosè ageret dilapidando bona fideicommissio subjecta, congruum tamen esse, egentî forte Patri officio Judicis ex accessionibus hæreditariis emolumentum præstari. Alii dictam *Majorem* à ratione probant. Alii ex Jure naturali per se patere inveniunt. Vide *Dec. in L. Jura sanguinis. num. 5. de Reg. Jur. Fabian. Auth. novissima. num. 265. in fin. Cod. de inofficios. testament. Gvid. Pap. sing. 568. nota. pactum. Cuccus in tract. de legit. potest. præterea num.*

4. folio mibi. 136. Cordub. in d. §. idem Iudex. numer. 10. Lambertus de Jure Patronatus lib. 3. Q. 3. Princ. art. 6. num. 13. non desunt tamen contrarii Auctores, qui tenent quod Pater nullo jure, nullâque humanâ ratione teneatur Filio præstare, si jam datam portionem dolo dissipaverit, subveniendum nihilominus ei esse ex Christianâ pietate, & per viam ac rationem Eleemolynæ, à quâ cum nec pauper ut antea dictum, excludatur, adeo nec Filius, ne fame & morte miserâ pereat. Et hanc opinionem tanquam communiorem, & rationibus ac æquitati conformiorem etiam nos amplectimur.

26. His præmissis ad primam quæstionem revertimur, statuentes quod Medicinæ relictis alimentis non veniant, quando suâ & propriâ culpâ quis incidit in infirmitatem: hoc est, quando culpa lata est, crassa, ac simul ad infirmitatem ordinata, nam aliâs licet Nomine culpa præcesserit, tantum eam puniri, Ratio ac æquitas non ferret. Et hoc est quod considerari volunt, Decius in cap. 16. num. 9. verb. contrarium. & Menoch. de arbitr. Jud. casu. 182. num. 42. dum dicunt, quod alimenta non sint præstanda iis qui propriâ culpâ inciderunt in necessitatem, licet alioquin iis debeantur. vid. Corn. cons. 103. colum. penul. Vol. 1. Felin. in cap. si quis tertium. in fin. de testibus. Geminian. de Rescript. in 6. Gloss. in C. statum. §. cum vero. ac Bart. ff. si quis cautionibus.

27. Quoad primum membrum probatur per leges vulgares, quæ dicunt servum naturaliter obligatum manere Domino si is expensas fecerit in curando servo, si nimirum eas faciendi culpa causam dederit, unde à contrario docent pro aliis servum ne naturali obligatione stringi. vid. in L. peculium. §. sed si ipse. ff. de peculio. Ratio vero horum est, quod culpa talis hominis in malam partem inclinantis, alteri nocere non debeat, sed

C 2

culpa

Allata quæstio resolvitur.

Dicta conclusio probatur.

culpa ipsi culpa damnosa *L. si fidejussor. §. si necessaria. ff. qui satisd. cogant. L. non debet alteri. ff. de Reg. Juris. l. si quis in suos. §. legis. cod. de inoffic. testam. cap. culpa. de Reg. Juris. in 6. ita tenent Alexand. in l. non tantum in princ. colum. fin. ff. de re Jud. Castrenf. in l. etiam. §. fin. solut. matrim. Bal. c. quis in Ecclesiarum. numer. 18. ff. de Constitut. Tiragvell. in l. si unquam. verb. bona. num. 5. Cod. de revocand. donat. Facit, quod si filia dotem semel à Patre assignatam consumat, non tenetur Pater illam denuo assignare, ut *Barr. & Alexand. in l. si cum dotem. §. 1. ff. solut. matrim.* sic *Bald. in Auth. contra rogatus.* distinguit an dolo vel culpa ea bona consumpserit, an casu vel sua levitate. Primo enim casu Filium non esse alendum ait, secundo pro filio respondendum non distinetur. In simili inquirunt *Socin. in l. Marcellus. §. vel quæ num. 3. ad senat. Consult. Trebell. Castrenf. conf. 8. Vol. 1. Jason. in Auth. res quæ num. 32. in quarta decima fallent Cod. commun. de Legat.* quos si revolves, hanc eorum mentem comprehendens, si quod debitum causetur ex ordinatione legis vel naturæ, ei minimè satisfieri per primum aut secundum actum, sed toties eum repetendum ac iterandum esse, quoties necessitas cum æquitate suggerat. Negant itaque si per dolum, culpamve factum sit, quominus ad repetitionem teneatur, atque ob hoc in §. *preced.* Citatorum Auctorum sententiæ ac opinioni assentiri nolimus.*

Pars secunda, ubi quæritur, qui ad alimenta præstanda teneantur.

28. Quid nomine alimentorum contineatur dictum nunc satis superque, sequitur quid dicendum sit de illis, qui ad præstanda ea teneantur, de quibus cum ingens materiæ campus sit, & pro paucitate temporis & exiguitate virium non nihil dicturi erimus. Et primo quidem ordinem ac naturam contemplaturi se se offert quæstio

stio an Pater filios suos legitimos simul ac naturales alere tenatur. Ad quod *Ulpian.* respondet. *L. 2. ff. de liberis agnoscend.* si quis ex his alere detrectet, pro modo facultatum alimenta constituentur quod si non praesentur pignoribus capitis & distractis cogitur sententia satisfacere. idem nos docet *Canon. 7. dist. 1.* ut videre ibi est. *Justin. Instit. de J. N. & G.* quoque affirmat, dum ait: *Jus naturale est quod omnia animalia docuit natura, nam jus istud non humani generis proprium est, sed omnium animalium quae in caelo, quae in mari nascuntur, hinc matrimonium appellamus, hinc liberorum procreatio, hinc educatio.* plura videnda sunt in tota *Legge si quis ff. de agnoscendis & alend. liber.* quae tantum loquitur de alimentis parentibus ac liberis debitis. Vid. *Brunnem. ad L. 5. b. t.* hinc eod. *tit. l. 4.* Paulus ait Filios necare parentes, dum illis alimenta denegant. Verba ejus sunt: *necare videtur, non tantum is, qui partum perfocat, sed & is qui abjicit, & qui alimonia denegat.* & ideo capite plectendus qui non misericordiae praetereuntium, sed in solitudine infantem exposuit, unde mors secuta. vid. *Bossum. hic. t. de homicid. numer. 7. Finckelth. obs. 86. num. 5. & seq. Wissenbach. disp. 49. th. 13. Carpz princ. Crim. Q. 10. num. 5. & seq.*

29. Hanc autem conclusionem tenent ferè omnes DD. ac passim in ore habent. Vid. *Brunnem. ff. ad d. LL. Zaf. & Perez. eod. tit. Vital. in tract. Clausul. tit. an alimentis renunciari possit: col. 3.* hinc efficacius filiis deberi alimenta, quam uxori ait *Gravet. in Cons. 189. n. 3. Lancell. Gallia in consuetud. Alexand. in V. solidos. num. 42.* & passim DD. omnes docent, adeo strictè alimenta filiis deberi, ut statuto contrarium discerni non possit *Bald. in L. cum lege Cod. de Epis. & Cleric. Cyn. in L. sancimus. Cod. de nuptiis. Ancha. in repet. Cap. 1. Q. 11.*

Allegantur Auctores tenentes dissonam conclusionem,

de constit. Caccialup. in L. omnes populi. num. 75. ff. de sponsalib. part. 2. cap. 8. §. 6. num. 9. verb. secundo infertur. Rationem dant plerique (1.) quod principale objectum dimensurari debeat à naturâ, à quâ debitum alimentorum originem sumit, quod ergo cum à naturâ sit, hinc prohiberi aut tolli Jure Civili aut prætorio non potest. (2.) quod tale statutum foret injustum atque invalidum. Eandem sententiam tenuit Bald. dum ait in L. fin. §. ipsum autem Cod. de bonis quæ liber. quod licet Filio legitima debeatur, Jure Civili tantum, & ob hoc augeri sive minui possit, Jure tamen naturali ac formali alimenta debentur, propterea ea sub hoc nomine ita minui nequit, ut Filius non habeat unde se aliat. Ang. ex eo quod dicat, quod statutum legitimam non tollat, dum alimenta includit. ita in L. i. §. jus naturale in fin. ff. de J. & F. plura Socinus Junior conf. 54. num. 13. vol. 3. Vasquez. de success. creat. lib. 2. §. 20. num. 312. qui alios quidem citat, sed citatis non assentitur.

Quid si juramentum pater vel filius fecerit de non petendis alimentis.

30. Statuto ergo præcisè sub his terminis Filium ab alimentis excludi non posse non incongruè per dicta loca Auctores affirmant. Nunc curiosè quæri posset, an si Pater vel Filius juramentum fecerit de non petendis alimentis, pater nihilominus ad ea Teneatur? sive an tale pactum præstitum confirmari possit? Jure Civili inspecto nihilò magis firmatur, nam Juramentum sequitur naturam actus, actus autem ut in §. seq. dicitur, improbatus est, ergo per tale Juramentum non firmatur. De Jure Canonico verò controversi posset, ex eo, quod omne Juramentum servandum sit *c. quavis. 2. de pactis in 6.* propter vinculum & religionem Juramenti. Sed hoc non obstante contrarium decisum est per *cap. cum quidam 12. X. de jurejurand.* ubi Pontifex Urbanus addit, talem absolvendum esse ab illius observantiâ Juramenti

menti, cum illicitum sit & contrarium rationi; injunctâ illis de hoc, quod malè juraverat pœnitentiâ competenti. Ratio ulterior est, quod juramentum debeat habere tres comites: Veritatem, Judicium, & Justitiam; *Veritatem*, quod illius finis debeat esse confirmatio veritatis, *Judicium*, quod defectus necessitatis, aut utilitatis causa faceret juramentum esse vanum & otiosum, quod est contra reverentiam Deo debitam; & tertio *Justitia*, quod ea desideraretur ad honestatem istius speciei saltem ex causâ materia proxima, qualis est in quam immediate cadit ipsum juramentum, ipsa videlicet assertio, quam oportet esse justam. Quid verò ex his desit in nostro casu clarè consideranti patebit. Tertio rationem dat *Zaf. ff. de juramend.* huic quidem non absimilem, sed tamen clariorem, Nam generaliter statuit, nullius esse momenti super actû lege divinâ vel naturali prohibitio, quia esset contra bonos mores naturales, quos ratio naturalis dicit esse necessarios ad morum honestatem ut procedat *R. J. in 6.* non esse obligatorium contra bonos mores præstitum juramentum. Vid. *Barr. in l. Tertia Seio. §. Imperator. col. 1. & 2. ff. de legat. 2. Salic. in l. 1. Cod. de inoffic. donat. Tiragrell. in præfat. l. si unquam. numer. 92. & num. 164. Cod. de revocand. donat. Firmian. in suo repert. in V. pater. num. 10.*

31. Suppositum in §. præced. nunc probandum vel negandum est, an scilicet pacto fieri possit ne alimenta à Patre præstentur Filio? ad quod argumentando à majori ad minus Respondemus, & quidem sic: transigere non possunt. Ergo nec pacisci. *Conseq.* pater. Nam transigere quid plus est, cum fiat dato aliquo vel retento; si ergo quod plus est non possunt, neque quod minus, *anteced. prob.* ex *Ulpiano ad L. 8. Cod. de transact.* qui ait: *de alimentis præteritis si quæstio deferatur transigi potest, de*

*Quid si pater
vel filius pa-
teris fuerit?*

de futuris autem sine Praetore aut Praefide interposita
transactio nulla auctoritate Juris censetur. & idem l. 8.
ff. h. t. Divus Marcus Oratione in senatu habitâ efficit,
ne aliter alimentorum transactio rata esset, quam si au-
thoritate Praetoris facta. Vid. Zas. ff. h. t. ubi num. 17.
quærit an transactio alimentorum valeat, cui respondet,
si ex testamento debeantur, quod non; affirmans in pacto
multò magis procedere quasi in hoc major esset prohibi-
tionis ratio cum paciscendo nihil accipiatur transigendo
verò aliquid.

*Statuta con-
clusio ulterius
probatum.*

32. Alias verò statuta thesibus etiam probari possent
argumento à statuto ad pactum negativè; statuto fieri
nequit ut Filius à Patre non recipiat alimenta, ergo ne-
que pacto hoc fieri potest, par enim imò major ratio est,
nam si auctoritate quasi publicâ hoc fieri implicat, æquè
imò magis auctoritate privata implicabit. Bart. in l.
alia §. eleganter circa fin. ff. soluto matrim. Everar. loco,
29. colum. fin. Gloss. in §. cum autem impuberi. in V. ju-
betur Inst. de adoption. causam sic communiter decidendi
allegant; quod pactum contra Jus Naturale non valeat.
L. jus agnationis. ff. de pactis. Vid. Bart. in L. si quis à li-
beris. §. sed si parens. ff. de liber. agnosc. Decius in d. l.
jure sanguinis. num. 4. Albertus in l. 1. §. jus naturale. V.
sed quæro. ff. de J. & J. Socin. Jun. cons. 54. n. 13.

*Quid si tali
pacto acce-
dat auctori-
tas Princi-
pis?*

33. Verum hæc dicta cum sint de pactis auctori-
tate privatâ initis, quid si auctoritate publicâ, Prin-
cipis scilicet, confirmata fuerint? videtur hoc mo-
do fieri posse; nam princeps est legibus solutus. L.
digna vox ff. de LL. & quod Principi placet leg-
is habet vigorem L. quod Principi ff. eod. tit. item
Princeps dicitur lex animata in terris, §. fin. in autb. de
consul. sed primis in terminis standum est, nam ad hoc
ut quid vim legis habeat, requiritur quidem, ut Princi-
pi

pi placeat, sed per hoc non excluditur Deus, cui æquè placere debet; debet enim ut *Zes. ff. de LL.* ait Sanctio non tantum esse possibilis, sed etiam honesta. Præterea Princeps quidem solutus lege, sed non dictamine rationis naturalis, proinde & ligatur Jure Naturali & Jure Gentium; atque ob hinc sine causâ tollere nequit, quæ sunt Juris Gentium, cum Jus Gentium ratione naturali inductum sit, de his vid. *Bal. in L. 1. num. 5. vers. fin. ff. de constitut. Princip. Rebuff. in Conf. 91. numer. 54. vol. 2. Roland. in Conf. 1. num. 22. vol. 2. Menoch. in conf. 27. num. 22. Felin. in cap. quæ in Ecclesiæ. de constit. Jason. qui insuper addit: quod Jus Gentium potentius sit quam Principatus ita in l. quominus. num. 4. ff. de flumin. facit quod statutum sit quidem lex mortua, tamen viva, & lex procedens à Principe, quidem viva, sed impropria, cum ergo lex propria tantum virium habere nequit, quid lex Principis tanquam lex impropria?*

34. Vidimus de Patre, quid de Matre dicendum, an hæc etiam Filios alere teneatur? ad quod Authores communiter respondent, absolute quidem & simpliciter non teneri alere, restrictive tamen & intra spatium termini anni triennis lactare teneri per *L. penul. Cod. de patria potest.* Quam & explicant & assentiuntur *Abb. in tract. de patr. potest. c. 4. n. 22. & Surd. de alim. tit. 1. Q. 14.*

35. Patrem & matrem in lineâ directâ ascendenti-um sequitur avus cum paternus, tum maternus, ideo cum dixerimus, patrem teneri ad alimenta erga filiam, prætereundum non est, an idem sit in avo paterno. Quod & affirmatur ex eo, quod avus dotare teneatur neptem ex filio. *L. & in eo §. fin. & L. sequenti. ff. de in rem versis. l. dotem dedit. ff. de collatio. L. pater. ff. de Evidion. & L. Julianus. §. sed & filius. ff. ad Macedonia. cum L. quia liberos. ff. de rit. nupt. ubi indicatur, quod avus liberos habens in potestate, alere & matrimonio col-*

D

cloare

*De matre,
quid dicen-
dum statui-
tur.*

*Avus pater-
nus nepotes
alere tene-
tur.*

locare teneatur. Ita Ripa in *L. in quasdam num. 204. ff. ad L. falcidiam. Sotinus Jun. conf. 79. num. 15. volum. 13. Natta in conf. 363. num. 5. Bald. & alii in L. fin. Cod. de dot. promiss.* quibus in locis quam plurima notatu digna videbis, quæ cum nostri fori non sint, ideo benevolam Lectorem eo remittimus, nos vero tantum inferentes, quæ clarè legenti patent.

Dicta conclusio argumentis roboratur.

36. Præterea allata conclusio probatur ex eo, quod pater teneatur alere filios, sed sub nomine Patris continetur & avus. Ergo si filios ut pater, etiam avus ut similiter nomen tenens. Minorem probant ex *L. iusta interpretatio ff. de verborum significatio. Quo & facit. L. parentis appellatione. ff. eodem.* quod tamen dictum velim in favorabilibus, non tamen correctoriis & odiosis. Ut latè probat Boer. in *Decis. 141. numer. 5. Bero. in conf. 149. num. 7. vol. 2. Ascan. de Patr. potest. effectu 1. n. 21. & Bald. in l. scimus num. 12. Cod. de inoff. testam.* alia per se patent. Accedit, quod patri præter alere filium incumbant varia adhuc onera filii, quæ alia non esse inter cætera, quam alere ex filio nepotes asserunt Corral. in *L. qui liberos. n. 105. in fin. ff. de rit. nuptiar. Ruin. in conf. 94. num. 7. volum. 5. Brun. de statu exclus. femina. art. 11. num. 89. ac Vital. in tract. claus. rit. avrenunt. possit aliment. colum. 3.*

Econtra arguitur avus paternus, sed & maternus, de quo & dubitari possit quid de eo sentiendum. Et resolutio ex citatis legibus descendit; nam ideo avus paternus filios filiorum agnoscere tenetur, quia hi sunt in potestate avi, avo paterno sunt oneri; sed torum hoc fallit respectu avi materni, ut indicat textus in L. non quemadmodum ff. de liberis agnoscendis, quem & explicat Boer. in conf. 17. num. 14. & sequitur Cordub. in l. si quis à liberis. §. non tantum

37. In lineâ ascendentium non tantum considera-

tantum. num. 69. ff. de liberis agnoscendis. Idipsum ex prædictis elucet, cum avo paterno tantum incumbat onus dotandi, ut latè supra probatum, & idem clariùs videre est passim apud Doctores in L. 1. ff. solut. matrim. in l. filiam. ff. ad Trebelli.

38. Dicta hæc de jure procedunt, quæ tamen ex æquitate limitantur, nam quando dicitur onus patris esse, dotare & alere filios, intelligendum est, quando pater est habilis, nam si mortuus vel per inopiam non potest, sicut respectu matris, ita respectu patris & avi materni exurgit æquitas ac naturalis ratio dictans, eam obligationem propagari in proximè sequentes, qui sunt avus & avia. Hinc quàm plurimi Doctores tenent avum maternum in subsidium teneri dotare Neptes, in subsidium teneri alere, & in subsidium more patrio illis subvenire, quasi tunc ex potestate patris, quoad hoc recadant in potestatem alienam, vid. Tiragvell. l. si unquam ver. liberost num. 63. Lup. in. c. per vestros. in repto nota. §. 24. in principio de donatione inter virum & uxorem una cum aliis quàm plurimis, qui tenent non tantum hoc procedere in naturalibus & legitimis, sed etiam in naturalibus & spuris, natis tamen ex non punibili coitu; verum cum hanc materiam latè tractent & variè sentiant. Vasquez. de success. creat. l. 2. §. 20. n. 160. Abbas in cap. cum haberet. Colum. fin. Socin. in cons. 161. num. 1. vers. confirmatur. volum. 2. Ludovic. de Sand. in tract. de legitim. part. 2. num. 260. Rolan. in cons. 74. num. 24. & sequent. volum. 1. alios citans, ideo curiosum Lectorem ibi indagandum, admonéo.

39. Naturam lex imitatur, ideo cum primo quæsierimus de patre ac filiis naturalibus simul ac legitimis, quærendum, imitando legem, pergimus, quid nimirum de patre ac filiis adoptivis tenendum sit. Quare cum Lex quasi in omni-

Dicta ex æquitate limitantur.

Pater adoptivus alere tenetur filios adoptivos.

mnibus naturæ se conformare conetur, idè & priori sententiæ nos conformandum duximus, & ex eo quidem; quod onus alimentationis sit onus, quod est annexum ipsi filio; eum ergò talis pater ejusmodi hominem in filium acceper, videtur & se obligare ad ea omnia quæ pater tenetur suo filio præstare. Subsumo. Sed pater tenetur alere filium ergo & adoptans; implicat enim interminis; teneri vi obligationis cujusdam tractare aliquem ut filium, tenere ut unum de sanguine, cognoscere ratione successione ut descendente, & non teneri eum alere. Et hæc confirmat Paulus ad l. 45. ff. de adoptionibus, dum ait, *onera ejus, qui in adoptionem datus est, ad patrem adoptivum transferuntur.* Et inter onera præcipuum esse onus alimentationis, nemo est, qui ita facile negare poterit, Vid. Bald. in Aurb. nisi rogati n. 19. Cod. ad Trebell. & in l. cum adoptivis numer. 5. Cod. de adoptio. Lampertus de jure patronat. l. 3. in 3. princ. Q. art. 6. num. 15. Barb. in cap. Rayrut, col. 29. vers. præterea si dicatur de testamto.

*Contraria
sententia
argumenta
proponun-
tur.*

40. Non desunt tamen, qui contrarium intrepide tenent; per rationem primo, quod concurrente causâ civili ac naturali, hoc semper tanquam potentior prævaleat: Sed quoad secundum comparatur pater naturalis, quoad primum verò adoptivus. Ergo. Item hoc probare conantur per aliquos non bene intellectos textus; qui dicunt, si à patre naturali filius familias in adoptionem detur extraneæ personæ, jura patris ob hoc neutiquam dissolvuntur, hinc nec in potestate ejus est, nec quidquam ad patrem adoptivum transit, non obstante, quod jura successione ab intestato filio adoptivo competant. Infertunt, ergo onus alimentationis non tranfir, sed permanet ut alia jura naturalia in patre naturali,

turali, quibus varia argumenta coaugmentando addunt, sed non ita prementia, quàm premere apparentia, ut disputanti tangendo patebit.

41. Ut in dicto casu ingens Doctorum dissensus est, ita non absimilis est in casu huic non dissimili, scilicet an dicta & allegata etiam verificentur in patre spirituali, respectu sui filii regenerati. Quod quilibet primo intuitu perseveranter negabit, cum pater de sacro fonte aliquem levans non id agat, ut ei alimenta præstet: Et cum commodam nullum sentiat, vel ratione successione, vel alicujus alterius rei, nec incommodum sentire statuum, nemini enim officium suum esse debet damnosum; quod & leges quasi indicare videntur, dum filium spiritualem non vocent, aut excludere faciant substitutum, quando vocatur quis sub conditione si decesserit sine filio.

Quid de patre spirituali sentiendum?

42. Quapropter quasi mediam tenemus sententiam, statuentes, patrem spiritualem in subsidium tantummodo teneri alere filium spiritualem, hoc est, quando filius aliunde non habet ut se alatur, & deficiat illi, qui naturali sanguinis ratione, aut speciali aliquâ obligatione ad hoc à lege vocatur: Exurgit enim tunc æquitas, ac svadet tam arctum amoris vinculum, quod tam potenter ligat, & tantum operatur quantum naturalis ac conjunctio sanguinis, cui assentitur *Tiraquellus in l. si unquam in ver. libertis. num. 102. Cod. de revocand. donationibus, Abbas. in cap. requisisti. de testibus.* Cui stipulatur argumentum à pari; pater ad alimenta tenetur ex eo, quod minister sit naturalis generationis, quare non ad id tenetur in subsidium pater spiritualis? cum fuerit minister regenerationis, & hæc non minus, à Canonibus attendatur, quàm illa, *cap. qui dormierit. 27. Q. 2. cap. ita diligere. & cap. seq. 30. q. 3.* Quare hinc dicitur susce-

Quid sentiendum statuitur.

ptum

ptum de sacro fonte ita debere diligere eum, qui suscipit, sicut verum ac naturalem patrem. Accedit, quod Tiraquellus in *dist. vers. susceperit in liberos. n. 28. & seq.* ait. Quod scilicet talis pater regenerationis in Jus sine veniâ vocari non possit, testis idoneus sit, recusari ut Index in causâ, prosequi injuriam filii ac accusare possit, ac tandem non teneatur, nisi quantum facere potest; & ob hoc nonnulli Auctores tenent talem filium non minus puniendum esse, si spiritualem, quam si naturalem patrem occidat; Si ergo ab utrâque parte vinculum regenerationis, ejusdemque amor tam multa causet, cur non quoque dicendum, proditam esse à Jure honorariam quandam actionem ad nutritionem spiritualis filii, si egeat. Vid. *Reinald. collat. 37. Tiraquell. loco prædic. Franck. in cap. 1. de cognat. Spiritual. l. 6. Bart. in L. alim. §. 1. ff. de alim. & cib. legatis.*

*Argumenta
resolvuntur.*

43. Nec ab hoc remouent allata putativa argumenta; nam quoad primum, hoc per se patet, cum qui vult antecedens & velle consequens necessarium censetur. *Cap. præterea de officio delegati.* Ratione secundi repetantur dicta, ex quibus patet, ad quæ filius ratione patris teneatur; rationem verò successionis solam non obligare ad alimenta, nec horum præstationem ad normam successionis regulari, respondeo; quod etiam concedi posset, cum ex hoc nihil inferatur; nam licet in legibus expressè non inueniamus, patrem spiritualemente succedere filio, tenent tamen nonnulli graves Authores patrem spiritualemente deberi ad successionem admitti post agnatos & cognatos, ad hoc ut excludatur fiscus. Ultimum etiam non minoris est momenti, cum verba non fictè, sed in proprio ac vero sensu intelligenda sint. *L. sanctimus. Cod. de nuptiis.* de his vid. *Dec. in. L. 1. num. 20. Cod. unde vir & uxor. Natta in cons. 42. numer. 22.*

Bald.

Bald. in L. si duo ff. de acquirend. heredit. Cast. conf. 30.
num. 1. vol. 1.

44. Diftum nunc fatis de filiis spiritualibus, quid de legitimatis sentiendum venit. Et certè, cum legitimitati nihil differant à legitimis, æqualiter statuendum erit, quod etiam argumento à pari per quam fortiter probatur sic. Naturalibus & spuriiis alimenta à parentibus præstanda sunt. Ergo multo magis talibus, qui à lege pro legitimis declarati sunt. Antecedens quoad primam partem patet ex Auth. licet Cod. de nat. lib. ubi de jure civili apertè sancitum, iis ea præstanda esse, quod nonnulli etiam ampliant, ut non solum procedat in filio suscepto ex concubinâ maritali affectu retentâ in domo, sed etiam in quocunqve nato ex soluto & solutâ, si ne tamen coitu nefario. Quod de filio volunt; respectu filix autem, ab eodem etiam dotandam esse arbitrantur. De quo plura videri possunt apud Tiragvell. de jure primogenituræ. Q. 62. num. 12. Bero. in conf. 161. num. 21. Mævius §. duobus in 3. Q. ff. de legat. 2. in l. fin. §. à sacero. ff. de his, quæ in fraudem creditorum. Dida in epist. de spons. part. 2. c. 8. §. 6. num. 11.

45. Quoad secundam partem inspiciendum est cap. cum haberet. in fine. de eo, qui duxit in uxorem eam, quam polluit per adulterium. Ubi rigor juris civilis corrigitur admittendo, quod spurii sint alendi à patre. Quod colligendum ex conjunctione naturali inter patrem & filium ac naturâ, quæ nullam constituit differentiam inter legitimos & illegitimos, cum potius ne eam quidem cognoverit, quare & ab omnibus ansa dicitur, cur Canones hoc ita decreverint, sine culpâ enim aliiâ suâ filii fame periissent, cum mediis ad hoc necessariis à jure destituti fuissent. Hoc latè tractant Rolan. in conf. 74. num. 39. & 47. volum. 1. & in conf. 22. num. 1. Boer.

Legitimatia
etiam ali-
menta de-
bentur.

Quoad se-
cundum
membrum
probatur.

Boer. in decis. 127. num. 2. Menoch. de presumptionibus. L. 1. q. 35. n. 13. Decius in cap. clerici. num. 4. de Jud. consequentia est clara, cum legitimatio tanquam honor superveniens non minuat priorem conditionem, quod potius augeat subsequenter statum, detraheret enim aliàs plus, quam favoris conferret, quod tamen natura privilegii repugnat. Rursus ea ex dictis de adoptivo patet, si enim pro veriori sententia illa teneatur, quæ tali filio alimenta præstanda attribuit, & quis erit, qui hanc opinionem tanquam ex illa fluentem, ob hoc proveriorem esse non affirmabit? plus namque est, quod quis sit legitimatus, monstrante hoc jure naturali, quam adoptatus.

An mater teneatur alere filios naturales.

46. Tetigimus numero superiore Materiam alimentationis, ad quam tenetur pater naturalis, tangamus nunc ordinem matrem, quærentes an & hoc onere ea ligetur? quæ in re nullum dubium esse ex c. cum haberet, X. de eo, qui duxit in matrimonium, quam polluit per adulterium Doctores probant, probationemque ex eo confirmantes, quod jus alimentationis reguletur secundum jus successionis: quod deinde subsumunt, sed filii naturales succedunt matri etiam cum legitimis filiis, L. si qua illustris. Cod. ad orfici. Dicitur enim matris hæreditas quasi debita filio naturali, hinc & is potest testamentum matris quasi inofficiose factum, si prætereatur, accusare. L. 51. suscepta. §. 2. ff. de inoffic. testamento. Ergo. Et facit, quod pater teneatur, multo magis ergo mater, quæ semper certa est, licet vulgò conceperit per L. quia semper ff. de in jus vocando cum tamen pater non ita certus; cui accedunt dicta lare de patre, avo, ipsa imo matre subsidium tenente, si necessitas hoc requirat. Videatur Paleot. in tract. de nob. & spur. cap. 48. num. 3. Abbas. in. cap. cum haberet. num. 11. de eo, qui duxit in mari.

matrimonium. quam polluit per adulterium. Speculat. in
rit. qui filii sint legitim. §. I. num. 17. quæ ita vera ait,
ut etiam spurium & vulgo quæsitum mater alere obli-
getur. Ac Bald. in cons. incipit, erant tres fratres. ob
hoc inquit, spurio licet matri non succedente, de matre-
na dote ei tamen esse decernenda alimenta.

47. De filiis qualificatis nunc etiam aliquæ quæ-
stiones resolvendæ, & primo quidem de filiis & filiabus
an alimenta à patre consequantur, si sine consensu illius
matrimonium contrahant. Ubi præsupponimus, quæ-
stionem nos non movere, si ultra spretum patris con-
sensum filius ducat uxorem statui suo vel simpliciter in-
dignam, vel è contra, nec si ante vigesimum annum vel
post, cum tali se immisceat, sed stando in puris terminis
allatæ quæstionis Respondemus de hodierno jure Cano-
nico (quod ratione rei spiritualis attendendum sit) ad
hæc patrem teneri. Nam ideo obligatio cessaret, quia de
se contrahendo sprevit filius consensum patris, sed talis
hodiè absolutè non requiritur, sed tantum de honestate,
cum matrimonium initum validum & firmum sit. Ergo.
Sequeretur enim aliàs, quod lege permittente quis poenam
incurreret, quòd directè est contra *L. Gracchus Cod. de
adult.* præterea inferretur, quòd Lex canonica plenè
non consulisset pro libertate matrimonii, si jura non
revocasset tandem quoad poenam, cum hæc stare nequeat
cum plenà libertate hominis, quam tamen dedisse *Cano-
nes*, *DDores* affirmant. Vid. *Bud. in cons. 35. Cagnol. c.
accessorium de regul. juris in 6.*

48. Hinc filius aut filia nemini injuriam facit,
cum stante Dispositione juris Canonici rectè procedat
utendo proprio jure, cum qui utitur suo jure, neminem
lædat. *L. quod Reipublice ff. de injuriis.*
Talem enim tunc inferret, si consensus patris necessarius
esset,

Quid si fili-
us matrimo-
nium sine
consensu pa-
tris contra-
xerit?

Conclusio
roboratur.

esset, non tamen, quæ sufficiens esset ad neganda alimen-
ta, cum tam potentem effectum nequidem habeat, ut
subsecuta exhæredatio valeat, si jam non consideremus
necessitatem, quæ erat jure Civili inducæta. Non tamen
(ut *Zesius* etiam ff. de liberis & postb. hered. instituend.
num. 18. admonet) per hoc negamus, quasi statuto ob
justas causas & circumstantias cessantes hoc induci non
posset, cum, licet matrimonii substantia statuto quidem
impediri non possit, tamen certa pœna si imponatur con-
trahentibus matrimonium sine consensu patris, illa tenet;
ut etiam assentitur *Bald. in L. omnem circa finem
Cod. ad Tertullianum*. Cæterum quoad alia, quæ tange-
bantur, videri possunt, *Imol. in cap. accedens de procur.*
qui contrarium etiam tenet, si qua nupserit indigno, ex
eo, quod neutra sit justa causa exhæredationis. *Petrus
Surdus hoc tit. num. 24. Glossa in cap. de raptoribus 36.
q. 1. Salic. in L. qui liberos. ff. de ritu nuptiar. Fabian.
Auth. novissima num. 156. in fine Cod. de inoffic. testa-
mento. Zesius ff. de lib. & postb. heredibus instituendis.
num. 15. 16. in simili.*

*Quid si filius
est monasterio
expellatur?*

49. Secunda est, an si filius est monasterio expella-
tur Pater eum agnoscere, & alere teneatur? Quod & af-
firmamus moti exemplo matris, quæ ut diximus, releva-
tur quidem alendi onere, si pater dives est, non tamen si
ad inopiam vergat, tunc enim resurgit materna obliga-
tio, quæ aliquamdiu sopita erat: ita quoque pater ex-
cusatus quidem est ab alendi onere ob ingressum mona-
sterii, tamen si filius egrediatur, prior obligatio non sim-
pliciter extincta sed in parte tantum, denuo reviviscit.
Et ratio est, quia necessitas alendi continet processionem
temporis, pro illo tempore. Ergo quo filius in claustris
est, causa non cessat in totum; non cessante autem cau-
sa nec cessat effectus. *Gloss. in cap. cum accessissent verb.*

contra-

contravenerint, *Castrenf. in conf. 67. per tot. volum. 1.*
 qui etiam, ajunt, per causam accidentalem ut est ingres-
 sus religionis, non extingvi naturalem ut est alimenta-
 tio, cum potius in concursu præferatur naturalis. *Alexander. in d. S. si maritus num. 69.* Hæc dicta velim, si mo-
 nachus iustè expulsus fuerit aliàs enim tenetur monaste-
 rium expulsum alere & recipere.

50. Tertia est an patri ut infideli adhuc incumbat
 onus alendi filium quâ talem, sive ut orthodoxus factus
 est? quod & affirmamus ex eo, quod in hoc summus fa-
 vor veræ religioni præstari debeat, qui hoc statuto,
 minimè præstaretur, cum talis conversus tunc esset de-
 terioris conditionis, quàm antè, quod est expresse con-
 tra *Justinianum in L. 19. S. 1. Cod. de here.* ubi necessi-
 tatem imponit talibus genitoribus, orthodoxos liberos
 secundum vim patrimonii alere, & omnia eis præstare,
 quæ ad quotidianæ vitæ conservationem sufficiant, imò
 addit, sed & dotes profiliabus & nuptiis dare & ante
 nuptias donationes pro filiis & nepotibus prescribere in
 omni casu secundum vires patrimonii. Rationem dat,
 ne propter Divini amoris electionem, paternâ vel mater-
 na sint liberi provisione defraudati. Idipsum indicant
 Canones, ut videre in *c. Judai. X. de Judeis. c. 1. C. c.*
si quis reliquerit. 30. distin. gloss. in c. transmissa, qui fi-
lii sint legitim. Bald. in Aub. si quæ mulier. Cod. de sa-
cro sanctis. Eccles. decis. in conf. 426. n. 7.

*Si filius se
 ipsum alere
 possit, obli-
 gatio exspi-
 rat.*

51. Quarta est an obligatio adhuc duret respectu
 patris, Si filius sibi ipsi alimenta quærere possit. Quod
 negamus ex eo, quod filio tantummodo debeantur ali-
 menta officio judicis, ac ex jure sanguinis, ne talis filius
 fame pereat, sed si filius habeat, undè se aliat, officium ju-
 dicis cessat ac jura sanguinis effectû civili sunt destituta.
Ergo. Et hoc non modo si filio donatum sit, undè ali-

*Si filius se
 ipsum alere
 possit, obli-
 gatio exspi-
 rat.*

menta habeat, sed & quando possidet Bona, aut artem habet, cum hoc modo necessitati suæ consulere quis possit, hinc non nulli tenent, posse alimenta denegari a patre filio, si hic sibi victum ex operis licitis & honestis quærere possit & nolle. Ita *Gloss. parva in L. etiam ff. solut. matrim. & in L. si quis argentum. Cod. de donat. decis. in cons. 577. numer. 3. Socinus in cons. 8. num. 13. Abb. in c. 2. de convers. in fid. & hoc, quando filio non est indecorum exercere artem illam, vel operari; alias alendus esset, etsi ex arte vivere posset. *Vit. in tract. claus. tit. an renunti. poss. aliment. col. 3. in fin. Bart. in L. si quis à liberis. §. sed si filius. num. 132. ff. de liberis agnoscendis.* Qui idem ait, quando morbo laboraret, per quem sibi minimè liceret operari, aut ex artificio, vel etiam ex suorum bonorum redditibus tantum quis non posset percipere, quod sufficiat ad alimenta.*

Quid si pater seipsum vix alere queat?

52. Quinta est, an dicta adhuc procedant, si patris substantia ita sit attenuata, ut pro alimentis propriis non sufficiat. Ad quod negative respondendum omnibus non obscurum erit, cum charitas à se incipiat. *L. pater. Cod. de servit. & quilibet magis sibi providere teneatur, quam alteri L. Julia. ff. si quis omiff. caus. testament. Marcellus idem hoc confirmat in L. non quemadmodum. §. ff. de agnosc. liberis. per verba, quod filia parit, non avo sed patri suo esse oneri, nisi pater aut non sit superflus aut egens.* Quando autem talis judicandus fit, discrepant DDres, relinquentes hoc plerumque prudentis Judicis arbitrio. Addit tamen *Alciatus in cons. 243. n. 3.* quod ad cognoscendum, an pater possit seipsum alere & filium, non quantitatem patrimonii, sed redditus bonorum attendendos esse. Vid. *Bat. in L. 1. col. 5. Cod. de inofficios. dote. Bari. in Auth. res qua. num. 4. Cod. com. de leg. & Gloss. in L. si quis à liberis. §. si mater. verb. necessario*

cessario. ff. de liber. agnos. statuens etiam, quod nemo teneatur coarctare sibi victum, ut alium alat, quem sequuntur Nattain cons. 37. 387. num. 8. Cordub. in d. L. si quis a liberis §. sed si filius num. 134. S. si quis ex his n. 87.

53. Hac de parentibus aliisque dicta sufficiant; lubet his addere aliqua notatu digna; inter quæ primaria quæstio est, quid sentiendum sit, quod si quis patrem & filium habeat in eadem necessitate constitutos, nec alere utrumque possit, adsit tamen quantum uni subveniri possit, cui magis dare teneatur, patrine an filio? Et Respondemus dubitare neminem, filio potius subventurum esse quam patri, si dilectionem consideremus, cum tam prona sit hominis natura ad obliviscendum recepti beneficii; non verò si loquamur de necessitate obligationis, cum nulli sit dubium, quin patri plus debeamus quam cuicumque alii. Et facit, quod prior tempore, sit potior Jure. *c. prior, de Regul. Juris in sexto.* Addo quod sine patre non fuisset filius in Rerum Naturâ, cum ergo ad patrem referenda sit essentia filii, ille in alimentando est filio præferendus, quod & intelligendum de Matre, cum quo ad Naturæ instinctum filius pariter obligetur Matri & Patri, ut inquit *Inno. in c. 2. de Regul. & Præposit. in cap. cum haberet. numer. 6. de eo qui duxit in uxorem tam, quam polla. per adult. alias sententiæ nostræ se subscribunt. D. Thom. in 2.2. Q. 26. art. 9. Alcan. in tract. de patr. potest. effect. 17. n. 34. Bellarm. in cap. parsimoniam. 41. distinct.* Hinc datâ distinctione refutatur argumentum desumptum ex eo, quod amor descendat, non ascendat; *L. nam §. si parentibus. ff. de inoff. testam.* Nam hoc tantum procedit quo ad ordinem dilectionis, non autem quo ad effectum obligationis, quæ hac in quæstione attenditur. Eodem modo respondetur, si replicetur, quod pater plus diligit

Patri prius subvenientum est vi contractæ obligationis quam filio si utrumque in casu necessitatis alere nequeat.

filium, quam filius patrem. *L. fin. Cod. de curat. fur.* Et si instant, quod pater Jure naturali teneatur alere filium, & filius contra alit Jure Gentium, adeoque majori obligatione erga filium obstringi, quam erga Patrem: sed resolvitur, quod ubi alimenta debeantur, filio quidem fortius & strictius deberi, quam patri, sed hoc fallere, si ambo concurrant, cum in concursu patris & filii propter maxima beneficia præferatur pater. Quare advertendum est aliud esse obligationem in esse productam, aliud verò antequam in esse producatum; nam existentia Patris impedit, ne oriatur obligatio, sive in causa est ne exerceri possit jus obligationis erga filium, dum patri provisum sit.

Idem statuitur de patre respectu uxoris propria, non vero si Mater respectu filii, cum patre concurrat.

54. Sed quid dicendum, si tantum Pater & ejus uxor concurrant, quis præferendus erit, si æqualiter egeat, & non habeat filius, quantum sufficiat pro subventionem utriusque. Et pro Patre responderi debere affirmat *D. Thom. in 2. 2. Q. 2. art. 11.* motus ex eo, quod ordo dilectionis metiendus sit secundum propinquitatem ad Deum; at Pater Deo similior est, tanquam principium, Facit pro patre Reverentiæ ratio & successione, secundum quæ sæpe regulatur jus alimentorum, licet non sit ille modus perpetuus. Dicta tamen fallunt, quando quis patrem & matrem habet, nam utriusque æqualiter secundum *Bald. in L. furiose. ff. de curato. furio.* subveniendum est. Ratio plerumque assignatur, quod secundum Naturæ instinctum filius æquè obligetur Matri sicut Patri. Vid. *Præpos. in cap. cum haberet. n. 6. circa fin. de eo qui duxit in uxorem quam polluit per adult. Ascant. Clem. in tract. de patr. potest. cap. 4. in princ. numer. 17.*

55. Econverterso quaestio moveri posset, si quis egenus, Patrem & filium pariter divitem habeat, quis eorum

eorum conveniendus primo erit? Cui conformiter ad *subvenien-*
dicia, facile responderetur, affirmando primum, ex eo quod *dum, à pa-*
 Pater teneatur naturali, & civili Jure, quod respectu fi- *tre, an à fi-*
 lii fallit, quod tantum jure civili obligetur: praterea *lio?*
 obligatio alendi descendit ab æquitate & ratione natu-
 rali. *L. si quis à liberis vers. & magis. ff. de liber. agnos.*
 Nec nos quidquam movet, quod Patri jure permissum
 sit, filium vendere. *L. si quis 2. Cod. de patr. qui fil.*
distrab. quod è contra filio non conceditur, ut patrem
 vendat; cum ex eo non inferatur, quod major obliga-
 tio sit, quo ad alimenta in Patre erga filium, quam in
 filio erga Patrem: id enim ratione patriæ potestatis in-
 dultum fuit. Vid. *Bald. in d. L. si quis. numer. 1. ubi*
alii.

56. Pro fine hujus materiæ resolvenda est curiosa illa *Servus an à*
 quæstio, an scilicet servus natus patre libero (is enim ta- *Patre libero*
 lis ex eo dicitur, quod ex ancillâ natus, matris sequatur *an à Domi-*
 conditionem. *L. partus. Cod. de rei vendic.*) ab hoc, *no alendus*
 vel à Domino alendus sit? Quod ultimum affirmat tex- *ste, proponi-*
 tus in *L. si noget. in fin. ff. de lib. agnos.* Ratio vero est, *tur ac resol-*
 quod Dominus teneatur alere servum per *L. cum plu-*
res §. cum tutor. ff. de administ. tut. Cui accedit, quod, *vitur.*
 cum Dominus potestatem habeat in talem suum ser-
 vum, ab eoqve commodum percipiat acquisitionum, ac
 omnium servitiorum, meritò & illum alere teneatur:
 non dignum enim & justum seminare unum, metere al-
 terum.

57. Hæc dicta sufficiant, quantum jus naturale *Qui Ecclesia*
 nos docet, & ipsa ratio dicat, ulterius progrediendum; & *servit ab Ec-*
 si inspiciamus Canones, sese offert primo quæstio an qui *clesia est a-*
 Ecclesiæ servit, de Ecclesiâ sit alendus? Quod & Cano- *lendus.*
 nes affirmant, dignus enim est operarius suo cibo; di-
 gnus, quod metat temporalia, qui seminat spiritualia,
 ut

at inquit Apostolus ad Corinthios. cap. 9. & ponitur in
c. cum officii X. de prescript. & apud *Math. cap. 18.* hinc
 sacerdos regulariter alimenta sumit de bonis Ecclesiæ, si
 bona habeat. *c. extirpanda* & *c. cum secundum Aposto-*
lum X. de preben. alias Parochiani tenentur, quibus,
 si hoc recusarent, sacramenta denegari possent autori-
 tate Episcopi *Abb. in c. de Rectoribus. num. 6. Cordub. in*
d. L. si quis à liberis. §. est impubes num. 27. 31. in fine
ff. de liber. agnoscend. Cæterum si talis non gerat curam
 animarum, volunt Canones eum alendum esse ab illo
 Episcopo, qui prædictum ordinavit. *c. 2. & c. cum se-*
cundum X. de preben. nisi habeat beneficium vel patri-
 monium sufficiens pro vitæ sustentatione, tum enim Epi-
 scopum quæpiam ordinare posse, Pontifices permittunt,
c. non liceat. c. Episcopus. c. tuis questionibus X. de pre-
bendis. c. si Episcopus eodem in 6.

Aliqua spe-
cialia enar-
rantur.

58. Dicta à Canonibus extenduntur ad Episcopos,
 primo, quando visitant Ecclesias Diocesanas *c. cum sit de*
Simoniam, vocanturqve ab iis *Procuraciones.* ita *Abbas*
num. 4. de censibus cap. 1. ubi omnes de censibus
in 6. Boer. decisi. 303. numer. 8. licet aliàs talis ex-
 pensâ detur in signum subjectionis & ratione hospita-
 litatis, quam de necessitate juris naturalis, cum Episcopus
 suos proprios reditus, quibus contentus esse debet, ha-
 beat. Secundò, quando Episcopus it ad consecrandam
 Ecclesiam. *d. c. cum sit,* ubi Ecclesia consecranda mini-
 strat expensas, & hoc si habeat, undè solvat, cum aliàs
 Episcopus proprio sumptu faciat. Vid. *Specul. de salar.*
in principio num. 6. Gloss. in d. cap. cum sit. Tertio, quan-
 do Episcopus invitatur Clericos ad ordinandum, conse-
 crandum altaria extra suam Diocesim. *Abbas in d. c. cum*
sit. num. 1. de Simo. Denique prædicta procedunt etiam
 in prælatis inferioribus, quibus de jure vel consuetudine
 compe-

competit jus visitandi, aut si Episcopus mittit alios, quibus etiam præstandus est victus necessarius. *Francbius in c. si Episcopus de offic. ordin. in sexto.* Et hæc sunt specialia, nam aliàs, qui aliquid facere tenetur, id debet, suis sive propriis sumptibus expedire. *L. quod nisi ff. de operib. Liber. Abbas d. c. cum sit. Jason. in l. cum servus num. 4. ff. de legat.*

59. Monachus ali debet à monasterio, cum hic altari servit, etiam de altari vivere debet. *cap. cum secundum X. de præbend. & hoc sub pœnâ amissionis eorum, quæ monachus adquisivit, ubi tamen excusaretur Abbas, si non posset ob inopiam monasterii, Vid. Bero in cons. 26. num. 12. & Specul. in tit. de Statu monach. §. final. n. 30. & non tantum monachos alere tenetur tale monasterium vel Ecclesia, sed etiam peregrinos delinquentes & ad eam confugientes, cum alias inciderent in manifestam coactionem, quod etiam nec iudex sine periculo excommunicationis impedire potest. *Zæsius de immunit. Eccles. num. 38. Hostiens. in c. inter alia. de immunit. Eccles. Felinus in c. ex rescripto in fine de jure jurand. denique Ecclesia alit patronum pauperem & summâ egestate laborantem de quò latè Zæsius tit. de jure patronat. Bald. in l. finali Cod. de revocand. donationibus. Paulus de Citt. ad. in Tract. de jure Patr. in 4. art. 6. part. n. 117.**

60. Quid verò hic dicendum, ubi pater monasterium ingreditur, se, bonaque dicando, & filii interim pauperes & miseri existant, an tunc monasterium illos alere teneatur? Et si consideremus, quod monasterium ad omnia ingressi onera teneatur, ut *Bart. in l. fin. ff. de si pauperes adopt. ait, & quod transeant omnes actiones activæ & passivæ in monasterium quæ competebant monacho, & contra monachum, ut vult Jason in auth. ingressi, dicendum sequitur, onus etiam alendi in monasterium*

F

transire

*Monachum
monasteri-
um alere te-
netur.*

*Quid si in-
gerim filii
talis ingres-
sus pauperes
& miseri
existant?*

transire, tanquam in heredem, cui ideo sequuntur incommoda, quod commoda amplexus fuerit, ex ratione *L. secundum naturam. ff. de Reg. Jur.* quod cum sequuntur incommoda, quem sequuntur commoda. *Dicitur tanquam in heredem*, quod eo etiam extenditur, ut non tantum sit loco heredis sed & filii, *S. sed & hoc presenti. in Auth. de Sanct. Epif. & in Auth. nisi rogati. Cod. ad Trebell. subsumo*: sed hæres & filius testatoris tenentur alere filios superstites. Ergo & multo magis monasterium, cum ei & adhuc addatur illa qualitas *erga filios monachi tanquam pauperes, erga filios Benefactoris, Erga filios Donatoris*. Dicta latè intellecta velim etiam de filiis spuris, ut *Didac. in Epito. de spons. part. 2. cap. 8. §. 6. n. 14.* admonet ex eo, quod spurii comparentur legitimis quo ad commodum alimentorum. Idem dic de monasterio respectu Patris, si patre relicto paupere filius monasterium ingrediens ei obtulerit propria bona, vid. *Bart. in tract. de aliment. n. 41. D. Thom. in 2. 2. Q. 86. art. 3.*

Subditi tenentur alere Dominum.

61. A Canonibus ad alia progredimur, quærentes quid de subditis tenendum sit, an hi teneantur alere dominum! Et *Natta in conf. 487. num. 12.* respondet, quod ita; quem etiam sequuntur *Bero conf. 81. num. 7. Bald. in L. 1. circa finem Cod. de hered.* Ratio communiter assignatur ea, quod si dominus imponere possit subsidium charitativum pro defensione patriæ, multò magis pro sustentatione vitæ ut omnibus rebus anteponenda est, imponere poterit. Contrarium tamen tenent *Afflictus in constitutio: incipit quam plurimum. numer. 28. Salicet. in L. solo Cod. de lib. caus.*

Econtra Princeps populo providere tenetur.

62. Econtra populo providere tenetur Princeps, Civitas, vel Respublica; cum si non subveniant populo in alimentis, eum occidere videntur, *L. negare ff. de lib.*

lib. agnos. praterea Reipublicæ interest ne pauperes moriantur, cum sine pauperibus civitas neutiquam perfecta sit L. 2. ff. de mund. Quare si extet defectus victualium omnes pro modo facultatum suarum vendere & contribuere tenentur, ut tantum de populo illa alantur, quod & in magnis civitatibus, ubi non solum secularis iudex, sed Episcopus etiam ad hoc homines cogit per L. scilicet fin. §. item Episcop. ff. de Muneri. & hon. vid. Bart. in L. 1. §. cura carnis. ff. de offic. Prefect. Urb. Ripa in Tract. de remed. preservat. contra Pestem n. 186.

63. Militibus etiam non denegantur illa, quæ jure communi aliis conceduntur, ac propterea milites suos princeps alit. *L. milites in fin. Codic. locat. fierent enim alias sub hoc prætextu alimenta quærendi, fures publici aut prædones, quod Canones neutiquam permitunt, concedentes, ut hac ratione tantum stipendia præstentur. Ratio verò est, quod nemo teneatur propriis militare stipendiis. cap. cum officii X. de præscript. Et ex hinc tot privilegia militum, nam stipendium eis debetur etiam durante infirmitate, consequuntur medii temporis stipendia, quando sine culpâ capiuntur ab hostibus L. 3. §. sed si ex improvviso. ff. de re milit. quæ etiam eis distribuuntur pro tempore, quo sunt non solum in expeditione, sed etiam in itinere, imò et si ex Licentiâ absint, cum comæatum pro eo tempore habere videantur.*

64. Militant etiam Doctores ac Discipuli, sed diverso respectu; hinc consequenter sollicitè scrutari posset, an eadem obligatio in discipulis respectu Magistrorum sive Doctorum suorum resideat? ubi tantum receptum velim sapiens illud dictum & vulgo receptum, quod patria, parentibus & Magistris sufficiens grates nunquam referre possimus. Quare reverentiam debet summam discipulus suo Doctori, nec is ab illo sine venia

nia in jus vocari poterit. Vid. *Cap. lib. 2. in fin. n. 582.*
Gloss. penul. in cap. 123. q. 5. Alber. in l. generaliter. n.
2. Cod. de in jus vocando.

*Quomodo
 filius Vasalli
 imperfectus
 alimentan-
 dus sit decla-
 ratur.*

65. Dubitari hic potest, quid statuendum sit de fi-
 lio Vasalli imperfecto & inhabili ad serviendum, an cum
 talis ratione defectus naturalis in feudo suorum Majorum
 non succedat, Dominus ei teneatur subministrare
 re alimenta de fructibus feudis? Quod ita servari vult
Ca. 1. §. fin. in rit. Episcop. vel Abba. si scilicet filius ta-
 lis Vasalli aliunde non habeat, quo se alere possit, &
 præterea feudum sit pingve. Et hoc ex merâ æquitate,
 siue in prioris Vasalligii honorem. Dicta tamen intel-
 ligenda sunt, quando inhabilitas ex defectu naturali de-
 scendit, non si ex delicto vasalli proveniat. Vid. *Aret. in*
L. si quis non. col. 2. ff. de acquir. hered. Alvar. colum.
2. in. 2. not. ver. nota æquitatem.

*Alimenta
 debentur te-
 sti, & opem-
 rio servo,*

66. Alimenta siue expensæ etiam debentur testi à
 producente, non tantum pro tempore quo vadit, sed &
 quo stat, & redit. Et ab hoc nec eximitur Respublica,
 quando proceditur per inquisitionem. Ubi insuper non
 nulli tenent quod ejusmodi testis consequi possit aliquid
 ultra expensas in recompensationem eorum, quæ perdit,
 quando avocatur à negotiis. Ratio est, quod officium
 proprium nulli esse debeat damnosum. *L. & si quis. ff.*
quædam. testam. aper. ac nemo jacturam sentire debeat
 pro alieno commodo per *L. si quando. Cod. de testib.*
vid. Bald. in c. 1. eod. tit. num. 2. & Bologn. in cons. 27.
num. 17. Eadem negari non debent operario servo, cum
 hunc alere teneatur Dominus, per *L. cum plures. §. cum*
tutor. ff. de administ. tut. Imo operario, si operas pro-
 mitteret, & præstaret ex causâ remunerationis, essetque
 simul inops, nec haberet aliunde. Vid. *L. penult. ff. de*
oper. liber. Rationem assignat *Jul. Ferret. de Milit. Just.*
num.

num. 123. alias operarius conductus ratione operis faciendi sibi ipsi expensas & sumptus praestare debet, *Ferret. d. l. Bald. in L. liberti n. 11. Cod. de oper. lib.*

67. Uxores, propter materiae campum vix omissemus, quia tamen hac de re non nihil scire, etiam perutile est, ideo de iis aliqua lubet tangere, statuendo i. *Quid de uxore statuum dem de-*
maritum teneri alere uxorem per *L. pen ff. ut in possess. claratur, & legat. & L. filia, §. 1. ff. fam. Hieris.* Et hac ratione dos primo qui haberi dicitur titulo oneroso. *L. ex promissione. ff. de act. dem si sana & oblig.* Quae per se vera & certa sunt, quando uxor *servitia praestet.*
sana servit marito, ita etiam ut maritus cum juramento non possit uxorem privare alimentis. Et hoc ex eo, cum actus concernat commodum tertii, & quod non dependeat a potestate Jurantis. Vid. *Tiraquell. in praef. L. si unquam. num. 164. in fin. Cod. de revo. donat.* Quare & tenetur uxorem alere quam duxit sine dote, aut doti promissione, cum videatur personam suam loco dotis dedisse. De his vid. text. in *L. quod si nulla. ff. de relig. & sump. fun. & §. penult. in Auth. quib. mod. natur. effic. legit.* Imo etsi uxor non sit in obsequio viri, culpa tamen mariti secessit in aliam domum, cum per eam non stet, quo minus serviat in domo. *Socin. in conf. 64. n. 1. Ruin. in conf. 144. num. 5. & Natr. in conf. 547. n. 14.* aliàs si recessit a Domo mariti absque propria vel mariti culpa, is tamen eam adhuc alere tenetur, si dotem habeat. *L. si cum dotem. §. fin. autem in servitissimo. ff. solut. mat.* Ubi *Aret.* ita intelligit, & *Casr. in conf. 65. in fin. vol. 1.* ubi exemplificat in eo, cui objiciebatur, quod marito venenum propinasset: nam iusta de causa secedit a viro, & id viro quoque imputari non potest.

68. Et hac de firma & sana, loquendo vero de *Quid si gra-*
occupata infirmitate tali, quae a viri obsequio ac quoti-
dianis servitiis retrahat, dicendum nihilominus alendam morbo, senti-
esse endum expo-
niur.

esse à marito secundum fructus acceptæ dotis. *d. §. fin autem in sevisimo.* vid. *Cyn. Casr. & Salyc. in L. quod in uxorem. Cod. de neg. gest.* qui si non sufficiant pro alimentis & impensis ægræ mulieri necessariis, quod deest supplendum est ab uxore, si dives est. *Cyn. Casr. & Salyc. d. locis,* quibus adde *Ruin. in conf. 722. vol. 1. qvi & conf. 139. num. 3. in fin. vol. 4.* casum proponit, si uxor infirma fuerit aliquot tantum mensibus, an maritus prius erogare teneatur fructus totius anni; cui negativè quidem respondet, nihil tamen allegans: Verum opinio ejus æquitate[m] habet, cum dotis fructus marito cedant pro oneribus matrimonii, & ob hinc dividi debeant pro ratâ temporis, quo onera sustinentur, vid. *Surd. h. L. trac. de alim. t. 1. Q. 33. num. 18.*

*Distraheri-
us explanan-
tur,*

69. Et hæc si uxor, cum fructus dotis non suppetant, dives est, quid verò si pauper. habens tamen patrem divitem, vel hoc mortuo fratres, vel hæredes patris? Ad quod communiter Moderni DD. affirmativè respondent cum filius videatur ea possidere, quæ pater possidet, & æstimum patris videatur æstimum filii, nec filius inops dici possit, quando suæ inopiæ succurrere potest, cogendo patrem ut se alat plures rationes assignat *Dyn. & Bart. in L. non quemadmodum. ff. de lib. agnos.* per hoc tamen non excluditur maritus; hic enim in subsidium ad ea tenetur, cum, si non extent pater, mater, fratres, vel hæredes patris, à marito alimenta sint ministranda. De hoc latè tractat *Casr. in d. L. quod si in uxorem. num. 3. Cod. de nego. gest. Rolan. in tract. de lucro do. Q. 69. n. 6.* ac multi alii, quibus tamen non obstantibus directè contrarium tenent *Socin. in conf. 64. num. 3. vol. 4. Jac. But. d. L. quod in uxorem & Ange. in L. unica. §. cum autem. Cod. de re. ux. act.* Eodem modo discurre, si indotata uxor, facta fuerit infirma, tunc enim ultimo loco te-

co tenetur maritus, cum sibi imputare debeat quod principio non convenerit de dote, vid. *Castro. in d. L. quod in uxorem. Ruin. in conf. 139. n. 3. vol. 3.*

70. Pro fine secundæ partis non erit abs re, si *Infantes ex-* tandem quæramus, quid sentiendum foret, si *infantes ex-* *positos qui* ponantur, & eorum parentes ignorentur? Rursus, si *alere ten-* *tur?* quis carceratus sit pro debito civili, aut pro crimine com-
misso, cui interim alimentorum datio incumbat? Et quantum ad primum respondet *Abb. in c. 1. de infant. & languid.* alimenta præstanda esse ab Ecclesia vel ejus Rectore, Cæterum hodie in plerisque locis extant publica hospitalia, quibus deficientibus Communitates Locorum eos recipiunt, publicisque impensis, nutricibus eos dant nutriendos. Idem dic de partu mulieris, quæ ratione delicti commissi condemnata fuit.

71. Ad secundum tum Leges, tum communiter omnes Doctores respondent, debere carceratum se ipsum, *Carceratus* in casu quo solvendo est, alere. vid. §. *si unum. Auth. cum à quo alen-* *appel. cognos. & L. quem admodum §. magistratus ff. de* *de Leg. 2. q. 1.* Ex quibus e contrario patet, si non habeat de suo, tenere eum, qui illum carcerati iussit, adeo ut etiam non nulli teneant, si hic carceratum alere recuset, Judicem posse eum relaxare. *Cordub. in L. si quis à liberis. §. solent. num. 37. ff. de lib. agnos. Quidam Papa. Q. 211. n. 2.* Eodem modo discurre, loquendo de tertio, si enim pauper est, à curia alendus est. *Albert. in L. fin. Cod. de ordin. cogn. Assict. decis. 71. n. 2.*

72. Plura de hac materia dicenda forent, sed alata causa eam constringere jubet, quare tertiam aggres- *Pars tertia* suri partem, nonnihil de favore alimentorum præstan- *favor ali-* *mentorum* *explicatur,* *& 1. quidem* *cit,* dorum dicemus, hic namque sanè exiguus non est, ob causam quam continet satis piam, ac favorabilem; Sic pactum nudum de Jure Civili nullam actionem produ-

*in pacto nu-
do, quod hoc
casu actio-
nem produ-
cit.*

c t, etiamsi juramento sit vallatum. *L. jurisgentium. §. sed cum nulla. ff. de pactis.* quod tamen hoc in casu fallit, cum favore alimentorum pactum etiam nudum actionem producat. *L. inter socerum. §. convenit. ff. de pact. dot.* Item inter patrem & filium de Jure Civili Contractus initus ob patriam potestatem non subsistit, nec inter hos lis stare potest per *L. lis nulla. ff. de jud. l. 2. Cod. de inoff. donat. l. 2. ff. de contrah. empt.* quare filius patrem sine venia in judicium vocare nequit, quod tamen causâ alimentorum fallit per *L. si quis à liberis. in princ. ff. de liber. agnos. l. fin. §. ipsum autem. Cod. de bonis quæ liber.* Ratio est, quia inter prædictos lis esse potest, quandocumque agitur de his, quorum ususfructus non quaritur patri *L. Imperator. ff. ad Trebellia.* plura habent *Bald. in L. jubemus. §. in supraddictis. num. 1. Cod. d. t. Jason in L. fin. Cod. de in jus vocand.* aliâs secundum Canones nihil speciale est ut patet ex *Cap. non est nobis X. de sponsal.* cum hoc jure naturalis ratio tantum attendatur.

*Subditi pos-
sunt aliena-
ri invito.*

73. Præterea per *C. 1. §. ducatus. de prohib. Fend. alien.* subditi non possunt alienari invito, nemo enim alterius cogitur esse Vasallus, per *L. 15. ff. de fideicom.* quod tamen hoc respectu limitatur, cum imminente fame invitos subditos & Vasallos tantum ut se alere queat, alienare possit, & ita tenent *Benincas. in tract. pauper. in. 8. Q. 12. 5. special. Jud. num. 24. & Alber. in L. 11. Cod. de donatio.* Stante eadem ratione & necessitate potest sine domini consensu vasallus feudi commoditates ad vitam vendere, quod licet nihil sit speciale, dicta tamen nonnulli etiam extendunt eò, quod sicut ex causa necessitatis licet Domino alienare vasallum invitum, eodem modo licere debeat vasallo alienare jus feudi in scio Domino.

mino. Sed quid hic statuendum cuique relinquo, vid.
Afflic. in decis. 263. n. 2. Bald. in cons. 97. Vol. 3.

74. Favor alimentorum eò se extendit, ut plerique
 Doctores statuunt causam alimentorum communiter tra-
 ctandam esse *summariè*, & ita non requiri primo ajunt
 libellum aut litis contestationem, dilaciones ob hoc con-
 cedendas esse breviores ac ferias nullo modo esse obser-
 vandas, per *L. 2. ff. de Jud. L. 2. ff. de feriis. Clem. saepe.*
de V. S. & L. Julianus. ff. de liber. agnosc. it. Bart. in
L. de alimentis. num. 2. Cod. de transact. Abb. in cap. fin.
de Offic. Jud. num. 10. Menoch. arbitr. Jud. casu. 52. n.
12. Observa tamen dicta procedere tantum respectu ali-
 mentorum præteritorum tantum, cum in hoc casu tan-
 tum militet ratio necessitatis simul ac pietatis, secundo
 quando officio iudicis peruntur, cum hoc sensu petantur
 in casu necessitatis, quod secus esset si peterentur iure
 actionis, & actor aliunde haberet, adeoque cessante cau-
 sâ pietatis; aliæ limitationes videri possunt, in *Ares. in*
cons. 97. in fin. Tiraquell. in tract. cessant. caus. in princ.
num. 197. Cod. in L. si quis à liber. §. si vel parens num. 12.
ff. de liber. agnosc.

75. Ultra progrediuntur prædicti Auctores ac di-
 cunt, stante eadem causâ Judicem debere impertiri officium
 suum tali reo etiam non petenti; rationem dant, quod
 Judex in omni piâ causâ etiam nõ requisitus officium suum
 interponere debeat, *L. nec quicquam. S. ult. ff. de off. pro-*
cons. hinc & hoc in casu intellectum volunt, præsupposi-
 to tamen, quod miserabili debeantur persone, vel paupe-
 ri, non autem quando relicta sunt diviti, aliâs verò
 contrarium statuendum, foret, per *L. 1. §. si Magistratus.*
ff. de Magistr. Conven. L. 4. §. hoc autem iudicium ff. de
damn. infect. vid. Tiraquell. de privileg. n. 152. circa fin.
Coraub. in §. si quis à liber. §. utrum num. 11. ff. de liber.
agnosc.

*Favor re-
 spectu judi-
 cii expli-
 catur.*

*Judex etiam
 non requisi-
 tus suum of-
 ficiu im-
 pertitur.*

agnof. tenente interim contrarium Bart. in L. servo. in pr. ff. de aliment. & cibar. legat.

*Judex Eccle-
siasticus co-
gnoscit in
causa Laici.*

76. Ita tenetur (si scilicet datum vel relictum sit pia causa) Judex Laicus, qui si negligens sit, adiri poterit, Ecclesiasticus *cap. significantibus X. de offic. delegat.* hinc Episcopus exequi potest, disposita per defunctum non obstante illius prohibitione, *L. nulli. & L. si quis ad declinandum. Cod. de Episc. & Cler.* diciturque in *L. 1. d. 1.* quod habeat pro causis pijs jurisdictionem in Laicos. vid. *Cord. in D. L. si quis à lib. in pr. num. 29. ff. de lib. agnos. Bart. in L. solent num. 13. ff. de alim. & cibar. legat.* Ceterum Judex Ecclesiasticus non potest causam cognoscere contra Laicum conventum, *L. 2. Cod. de Jurisd. omn. Jud. & Cap. cum sit generali X. de foro compet.* vid. *Bald. in L. 1. num. 1. de offic. Consul.*

*Pendente
appellatione
alimenta
decernun-
tur.*

77. Præter hæc adhuc nonnulla alia specialia addunt nominati Doctores scilicet, quod pendente appellatione v. g. super validitate matrimonii decernenda sint interim alimenta uxori, arg. *C. 11. X. de accusat.* causa enim alimentorum est diversa causa, & non de processu causæ, in qua fuit appellatum; facit quod non sit propriè attentatum quando lite pendente Judex de alimentis uxori providet. *Afflict. in decis. 152. Lancell. in tract. de attent. in 2. part. 12. lim. 24. in pr.* Ex eodem fonte fluit appellantem non audiri, nisi prius alimenta solvat, prohiberetur enim alias appellatus defendere causam si interim non alatur, ita decisum fuit in *Rota* ut refert *Caput. Aquen. in decis. 118. l. 1.*

*Quid hoc in
casu ratione
concessarum
induciarum
statuendum
exponitur.*

78. Ex dictis sequitur quod Princeps si inducias generaliter concedat, non extendantur ad eum, qui debitor est, ex causâ alimentorum, cum generalis dispositio non includat causas, quæ reperiuntur in specie privilegiatæ; quod & confirmatur ex eo, quod superior moveatur ex quadam æquitate ad concedendas has dilationes, imò potius ex singulati

gulari commiseratione ; sed hoc falsificaretur cum æquitas æquitatem tollat , ac commiseratio commiserationem impediatur , si retardaretur exactio alimentorum : dicta tamen à nonnullis limitantur , si agatur de alimentis præteritis , & de ijs qui diviti , aut actionis jure debentur.

79. Præterea confinia superioribus sunt , quod stipulari quidem alteri nemo possit , *L. stipulatio. §. alteri. ff. certi quis potest de V. O.* cum sua principaliter non interfit , quod tamen hoc in casu fallit . Ratio est , quod stipulatio facta favore re piæ causæ valeat per *Bald.* qui in *L. illud. num. 2. in fin. Cod. de sacrosanct. Eccles.* ait , quod piis locis & Ecclesiis absentibus quilibet stipulari possit verbis directis ; sed eodem favore gaudent alimenta . *ergo.* Et hæc stipulatio quando juramento confirmata est , multo magis valebit , uti rationem privilegij tantum obtinebit , quando non diviti debentur.

80. Speciali etiam alimentorum favore introductum est , ne inconsulto Prætoris aut illius decreto cuiuspiam licet transigere in causâ alimentorum , ut clarè patet ex *L. 8. ff. de transact.* ibique videndæ sunt causæ ob quas Prætori licitum sit consentire , & hoc ut *Zöes.* ait *ff. d. t. n. licet.*
 17. si ex testamento debeantur per *L. alimentis Cod. h. t.* nam si ex contractu debeantur , super ijs transigi posse patet ex *L. cum hi. §. 28. in fin. h. t.* qui ut obligationem posuerunt , ita eam pro lubitu resolvunt . Patitur tamen res hæc limitationes (1.) nisi alimentarius expressè suam causam meliorem faciat , *d. L. §. 6.* (2.) si agatur de alimentis futuris , non etiam præteritis , cum tali casu nihil vitij contineant , alimentorumque rationem habere desierint , nemo enim in præteritum est alendus ; & hæc multo magis in pacto procedunt , in quo major est prohibitionis ratio , quod in paciscendo nihil , in transigendo autem aliquid retineatur ; si retinetur tali pacto fraus Legi.

81. Ex quo patet staturum auferens alimenta filio non limenta au-

ferens non
substitit.

non subsistere. *Cravet. in Conf. 189. num. 3. Natta. in Conf. 201. num. 10.* Similiter non valet consuetudo quod filij non alantur à Parentibus, cum alimenta Jure naturali debeantur, & Jura naturalia sint immutabilia, ac consuetudo contra jus naturale non valeat. vid. *Abb. in cap. fin. num. 22. de consuetud. & Roch. de Curt. sect. 5.*

Quando quis
adhuc cense-
atur pubes-
ratione re-
lictorum a-
limentorum.

82. Alimenta si cui relinquuntur usque quo perver-
nerit ad pubertatem, tunc masculo usque ad decimum o-
ctavum, faeminae verò ad decimum quartum debentur,
L. Mela ait. ff. de alim. & cibarij. legat. aliàs pubertas in
masculis incipit regulariter decimo quarto anno, in feemi-
nis verò post duodecimum §. *nostra. Instit. quib. mod. tut. fin.*
quod videantur alimenta relicta eà intentione, ut
provisum sit alimentario, donec possit per se ipsum ali-
menta comparare. At id facere nequit, nisi assecutus sit
hanc aetatem, ergo. *Decis. in L. fin. num. 3. Cod. de Carb. & dic. Ripa in L. 2. num. 12. ff. de vulg. & pup. substit.* Sed
si relinquatur Diviti, aut habenti, unde se alar, DD. non
conveniunt; aliqui enim indistinctè affirmant, negantibus
alijs, ex eo quod cesset ratio *d. L. Mela ait*, adeoque &
ejus dispositio, & quod testator censeatur in dubio minus
gravare hæredem quam sit possibile.

Legatum a-
limentorum
semper cen-
setur annu-
um, quod &
à paupere
propria au-
toritate ar-
ripi potest.

83. Regulariter legatum non præsumitur annuum,
cum testator semper præsumatur minus velle gravare hæ-
redem. *L. unum. §. si rem. ff. de legat. 2.* hinc & censetur
eà mente relictum, ut præstetur semel tantum, non pluries.
L. cum qui. ff. de Ver. oblig. nisi sit modicum & persona
multum dilecta, cum tunc præsumatur annuum, ita *Bald.*
in L. 1. Cod. de fideicom. & Natta. in conf. 379. num. 2.
vel collatum in tempus reiterabile ut ait *Natta d. l.* Idem
inductum fuit speciali favore alimentorum, ut legatum
alimentorum non censeatur unicum sed annuum. *L. lega-
tum. L. annua. §. Titia. ff. de annu. leg. vid. Socin. in conf.*

conf. 48. in fin. vol. 3. & Natta. d. l. Ex hinc etiam, quod si alimenta relinquuntur pauperi, qui aliunde non habet, capi possint propria auctoritate, cum alimenta non patiantur dilationem, & tractetur de vitâ hominis conservanda: aliâs capiens legatum propriâ auctoritate, privatur Jure suo *L. legatum. Cod. de legat. vid. Rip. in L. 1. n. 17. ff. quorum legat.*

84. Præterea favore alimentorum sustinetur legatum incertum. *L. si cui. ff. de annu. leg.* cum tunc declaratur ex quantitate patrimonij testatoris, & qualitate ac dignitate legatarij. *Bart. in L. 1. num. 14. ff. sol. matr. & L. quidam ff. de leg. 2.* ubi addit procedere, etiamsi relicta sint diviti, cum jura in *L. cum hi. §. nihil. ff. de transact.* indistinctè loquantur. Idem sustinetur respectu incertæ personæ arguendo de pia causa ad alimenta. *Surd. h. t. num. 5.* Et stando in terminis piæ causæ, hoc est si alimenta relinquuntur Pauperi, non detrahitur falcidia de eo Legato, etiamsi excedat dodrantem hæreditatis. *Auth. similiter. Cod. ad L. falcid. §. si autem heres.* Et hoc sive in genere relinquuntur pauperibus, sive certæ personæ pauperi, cum eadem militer ratio ut advertit *Bald. Nov. in L. 1. num. 21. ff. sol. matr.* Pro alimentis etiam proprijs ipsius gravati, imò pro aliendis liberis & Nuru bona subjecta fideicommissio alienari possunt, adeoque fortius non cogitur fideicommissum restituere, si necessitate urgeatur. *Surd. h. l. num. 5.* Hinc nec Generalis ademptio Legatorum refertur ad alimenta. *L. libertis. §. post hu. ff. de alim. & cib. lega.* etiamsi, ut *Surd. seq. tit. ait, relicta sint ei, qui aliunde habet.* Summus sanè hic favor est, qui eo etiam extenditur à *Natta. in conf. 613. num. 4.* ut, quando legatum factum esset pro alimentis, non censetur revocatum, si testator rem alienaret, ex qua sumi alimenta

Plures fa-
vores in le-
gatis esse
paucis re-
censetur.

porteret, modo illa recuperet, cum *L. cum servus. ff. de adm. leg.* in piâ causâ locum non habeat. Quare prædictus Auctor in *casu personæ pauperis* intelligendus est. Denique dictus favor facit non extingvi legatum alimentorum conditions deficiente, quacunque etiam casuali, aut potestativa, habetur enim textus in *L. libertus secundum Bart. l. lecturam. ff. de cond. & demonstr. L. 1. Cod. de legat.* de hoc late *Surdus. t. 8. Q. 21. qui & Q. 23.* addit, quod favore alimentorum non præsumatur in dubio onus causa Legati, nec deficiat legatum onere deficiente per textum, *L. 1. Cod. de legat.*

*Delinquens
prohibitus
alienare bo-
na, quando
adhuc vali-
dè alienat.*

85. Delinquens, in casibus, in quibus ipso Jure post crimen commissum Bona publicantur, non potest alienare, licet nondum accusatus sit, cum dominio privatus, in alium id transferre non possit. *L. nemo. ff. de reg. Jur.* hoc tamen hinc fallit cum delinquens non tantum valide alienet pro alimentis sibi præstandis, sed etiam pro Advocati Salario, aliisque expensis necessarijs. *L. reos. ff. de solut. & L. Divi. ff. de legat. 1.* ubi dicitur, quod alienatione à Lege prohibita non veniat alienatio necessaria. Hinc à fortiori probatur, quod, sicut fiscus tenetur de proprio providere carcerato de alimentis, si aliunde non habet, multo magis tenebitur pati, & permittere, quod fiscus sibi provideat per alienationem suorum bonorum, Et hoc non tantum post litem contestationem, sed etiam post sententiam. *Galia. in consuetud. Alex. in vers. solidos. L. 6. num. 19.* Cæterum fiscus directò bona vindicare poterit, non agendo Revocatoriâ vel Rescissoriâ, nec tenetur (ut regulariter si titulo oneroso teneat) emptoribus refundere pretium. *Cyn. in L. penult. Cod. ad L. Jul. Ma. Becius in conf. 57. n. 12. Gemin. in cap. cum secundum. de hereditib. n. 6.*

*Patri Christi-
ano quan-*

86. Homines, præcipuè Christianæ Religionis vendi
vel

vel oppignorari non possunt. *L. liberi. ff. de contrab. do permis-
empt. adeo ut inter scientes ejusmodi contractus sit nullus. sum vende-
L. qui filios. Cod. que res pign. obl. pos.* Quod tn. nostro *re filium e-
in casu non attenditur, cum pater fame laborans, & fa- jusdem Re-
me percitus per L. 2. Cod. de pat. qui fil. dist. pos. filium ligionis.
vendere possit. Quo verbo indicatur, & pignori dari &
permutari posse, cum verbo venditionis omnes alienatio-
nes includantur vid. *Salic. & Bald. in L. in suis. ff. de lib.
& postb. ac L. Tria. ff. de Jur. dot.* Dicta intelligenda
sunt non tantum de infantibus, sed etiam adultis, dum-
modo necdum sint emancipati, nam hæc facultas non
tam descendit à Sangvine & amore, quam patriâ potesta-
te. Quare nostra assertio respectu filij in Clericatu non
procedit, quod ei insuper *Clericalis Ordo* repugnet, *Conas.
in L. qui liberis. num. 14. de ritu nup. & Joan. de Anan.
in cap. si quis. col. 2. nec in Matre, nec in Filio respectu
Patris, licet sint correlativa, & eadem famis necessitas
urgeat. Cæterum si pater ad pingviorem fortunam de-
venerit, pretium exsolvere tenetur, & filium tedimere,
quare & si id recuset, à filio conveniri poterit, imò si ha-
beat bona propria non quæsitâ à patre se ipsum redimere
concessum est. vid. *Im. & Alex. ff. ad Trebel.***

87. Pari ratione, si pupillus fame labore, poterunt *Tutor &
vendi bona sua, ut ipsa exhibeantur, cum alijs sibi con- Pr alatus
junctis; Quod non tantum tutori licet, sed & Prælato
alienando bona Ecclesiæ, ad proprium & Monachorum quando suo-
sublevamen. *L. sancimus. Cod. de sacros. Eccles.* quam rum bona a-
ad hoc citat *Lancell. Gal. in consuet. Alex. in ver. solidos. sint?
num. 15.* Adverte tamen, quod non dicam, quasi propter
famis necessitatem liceret bona sine *debitis solemnitatibus*
alienare, sed quod ea sit *justa alienationis causa.* licet a-
liud cum *Surd. b. 1. num. 3.* crederem, si periculum in mo-
ta esset.*

88. Simi-

Uxor quan-
do dotem,
& pater bo-
na adventi-
ria filij alie-
nare possit.

88. similiter ajo, quod licet maritus sit Dominus rei dotalis quam nec vir sine uxore, nec uxor sine marito, nec unus cum alterius consensu, nec omnes simul possunt alienare, *L. fin. ff. de donat.* tamen, si uxor abes- set à viro sine culpa viri, puto fundum dotalem eam alie- nare posse, ut se scilicet alat, & suos. *Doctores in L. ubi adhuc. Cod. de fur. dot.* idem si simul habitarent, virque impotens esset ferendis oneribus. Pari ratione sustinebi- tur Patris alienatio irrevocabiliter, si hic gravi egestate laborans vendat bona adventitia filij. Ratio est, quia filium, ut dictum est, distrahere potest, ergo multo magis ejus res, cum persona sit dignior rebus. *Natta in cons. 660. num. 2. Socin. in cons. 34. num. 12. vol. 1.* Advertendum tamen, non requiri Decretum Judicis, si filij sint majores. vid. *Bal. Sali. Jaf. & Castr. in L. preses. Cod. de transact.*

Succedens in feudo, majoratu, & beneficio quando as alienum à superiori contractum exsolvere teneatur?

89. Qui succedit in feudo, non tenetur as alienum vasalli defuncti exsolvere, si non sit illius hæres, quod & in majoratu verum. *Bald. in cap. 1. de grad. success. in feud. & in cons. 271. vol. 1.* quod & affirmat. *c. ex presen- tium X. de pign.* de beneficij successore. Verū dictus alimen- torum favor & in illo & in hoc fallere facit, nam si debi- tum contractum sit non pro sustentatione propriarum re- rum, sed personæ, hoc est pro alimentis illius beneficiati, successor in beneficio tenetur, cum hoc debitum exsolve- re erat Ecclesiæ in junctum; si tamen contraxerit ductus spe solvendi de fructibus Ecclesiæ. Ratio est, quia debet Sa- cerdos vivere de fructibus Ecclesiæ. *cap. cum secundum X. de præben. Joan. Andr. cap. ex presentium, de pign. ubi & Abb. num. 4. Badill. in L. unum. §. si falcidia. num. 11. ff. de legat. 2.*

An liceat ex- tremâ fame alienam rem furto surripere, ut sibi de alimentis provi- dens compulsus a- lienum fu- rari.

90. Si quis extrema labore necessitate potest quis alienam rem furto surripere, ut sibi de alimentis provi- deat, & non tenetur sive in foro conscientie, aut con- scientiô

tentioso poenâ furti. *c. discipulos. de consecrat. dist. 5. &*
c. si quis X. de furt. cum omnia tali tempore sint commu-
nia. c. scuti bi. 47. dist. facit, quod, qui indigenti dene-
gat, videatur furtum non minus committere, quam si a-
liena raperet. vid. Tirag. in tract. de poen. temperan. cau.
44. num. 9. Et hoc etiam procedit, si alius adeo fame
premat: ut sit periculum, nisi subveniatur, tunc enim
æquè aliena furari, ut succuratur, tenet. D. Thom. 2.2. Q.
66. art. 7. nisi alter sit in pari necessitate. Hæc tantum
procedere Gloss. in cap. omnes. in ver. fas. dist. 1. putat,
quando quis rem furatam statim comedit, non autem,
quando illam exportat. Verùm distinctio hæc neute-
quam placet Surdo b. l. num. 7. uti nec illorum, qui te-
nent, solum furari licere cibaria & comestibilia; tunc
scilicet non placet, quando comestibilia non inveniuntur,
ex regula quod omnia illo tempore sint communia. An
vero, si ad pinguiorem fortunam venerit, ad restitutio-
nem obligetur anceps est quæstio, Et ad hoc teneri qua-
si omnium Canonistarum sententiâ inquit Benincas, in
d. specia. 9. num. 37. tutioremque in foro conscientia esse
affirmat Clar. in pract. crimin. in §. furtum. num. 25. ver.
sed vidi. Contrarium tamen tenent Scot. & Ricard. in
quarto senient. dist. 15. nam illo tempore suum accepit,
ad quod restituendum nemo ullo tempore tenetur. Facit,
quod ideo licite capiat, quia habens tali tempore indigen-
ti dare tenetur: & si ille daret, utique non esset debita
restitutio si supervenirent opes. Ergo nec quando pro-
priâ auctoritate egens capit.

91. Ex hoc principio concludunt Hispani additional. *An ob ean-*
dem causam
ad Decif. in L. que propter. num. 5. ff. de reg. jur. peccatum non esse, si mulier extrema laborans egestate se pro-
formicari li-
stituat, ut victum quarat, nec ob hoc puniatur: sed his
ceat?
dictum velim, nos potius mori debere, quam consentire

H

malo

malo. vid. *Gloss. in L. palam. §. non est ignoscendum. ff. de ritu nupt.* hinc dicitur *cap. is autem. 22. Q. 2. & cap. cum sic. 32. Q. 4.* non licere furari pro faciendâ Eleemosynâ. Ratio diversitatis esse potest, quod in furto, subveniat jus naturale, in fornicatione verò jus commune contradicat, & repugnet. Quando autem dicitur *necessitas non habet legem*, dico hoc tantum procedere in casibus expressis, non vero hic, ubi omnia jura reclamant.

Quid de expensis studiorum dicendum breviter & finaliter exponitur.

92. Aliqua de expensis studiorum dicenda, ob alimentorum favorem, restant. Ad quod communiter Auctores affirmativè respondent, inferentes ex dictis, quod impensam quoque in apprehendendis disciplinis necessariam is sustinere debeat, cui alendi onus injunctum est per textum in *L. qui filium. ff. ubi pup. edu. deb. & in L. de bonis. §. non solum. ff. de Carb. Edic. vid. Rol. in conf. 22. num. 8. vol. 1. Calder. in conf. 2. de Regul. Jur. Socin. in conf. 161. in fin. vol. 2.* Et hoc quando persona est docilis, & disciplina convenit sue conditioni, facultatesque ejus, qui obligatus est, id ferunt; addunt & non nulli, quando alimenta debentur jure sanguinis & officio judicis, non verò si ex dispositione hominis, vel jure actionis præstanda sint, ita *Ang. in L. quidam cum filium colum. 2. ubi etiam Imol. ff. de verb. oblig. indistinctè tamen tenet Surd. tract. de alim. r. 4. Q. 6. num. 4.* ex eo, quod si fortè arctius cogat natura quam pactum, non tamen in plus cogat. Idem tenet, dicta latè vera non esse de *jure stricto*, refutans n. 6. aliorum citatas leges, licet ipse in praxi contrarium observandum admoneat; ait enim, n. 7. sed in consulendo & judicando non est tutum discedere ab opinione aliorum, cum pro his faciat. *L. jus alimentorum. §. ad instructionem ff. ubi pup. edu. deb.* Rationem dat, quod alimenta corpus sustentent, disciplinæ tantùm animum colant, sine alimentis nemo possit vivere, sed si

ne disciplinis & scientiis vitam quilibet traducere possit, cum videamus plures ignaros, quam scientes.

93. Ex dictis non nihil parebit, quid in similibus casibus statuendum sit; Verum quia aliquando contingit, quod conceptio mentis nostrae, Verborumque qualitas obscura sit, ideo, quae identitatem habent, subungere lubet. Quare (1) dicimus *Victus Relictum* idem esse quod alimentorum, *L. fin. ff. & L. alimenta. ff. de alim. & cib. legat.* quod & ait *cap. 2. in fin. de praben. de Alimonia.* (2) relictio alicui *Necessario Vitae, vel subsidio vitae*, videntur per *L. fin. Cod. de patr. pot.* etiam legata alimenta: cui convenit, quando *testator legaret vitam*, alias enim nemo vivere posset, si non cedant omnia, quae alimentorum nomine continentur. vid. *Bart. de alim. num. 5.* citantem ad hoc *L. quos nos. §. Verbum. ff. de V. S.* Eodem modo intelligi debet *Relictum Educationis.* per *d. L. fin. ff. de alim. & cib. leg.*

An alimentorum nomine veniant *Victus Relictum, Alimonia, si testator legat vitam, vel relictum subsidium vitae?*

94. *Gubernium domus* significat etiam relictum esse alimenta, ex eo, quod tale legatum aliis importaret potius onus, quam commodum, quod esset contra naturam Legati. *Surd. h. f. num. 1. & 2.* qui idem statuit, quando *testator quempiam haeredi suo recommendavit, & recommendatum esse voluit*: Et hoc si factum sit in omni casu necessitatis, sive autem loquamur de *Paupere*, sive de *divel ut filio*, indistincte tamen verum esse, putat praedictus *Surdus h. t. num. 4.* Dicta quoque procedunt, quando *testator simpliciter & absolute aliquem tractari ut filium mandat*; & hoc tam in contractibus, quam in testamentis. An vero talis haeres absolute teneatur, an vero tantum in casibus in quibus teneretur pater filium alere controversa est Quaestio, quam, quia late tractat *Surdus de alim. t. 2. Q. 10. num. 13.* ipse videndus est, confirmans, *n. 1. 6. & 9.* quae modo attingi.

Item an *Gubernium domus, si testator quempiam haeredi suo recommendavit, & recommendatum esse voluit*: Et hoc si factum sit in omni casu necessitatis, sive autem loquamur de *Paupere*, sive de *divel ut filio*, indistincte tamen verum esse, putat praedictus *Surdus h. t. num. 4.* Dicta quoque procedunt, quando *testator simpliciter & absolute aliquem tractari ut filium mandat*; & hoc tam in contractibus, quam in testamentis.

H 2

95. Fina-

actiones quæ
competant,
brevissimè
recensentur.

95. Finaliter actionem inquirimus, brevissime sta-
tuentes & dicentes, inter Patrem & filium, Litem quidem
ut superius dictum esse posse, non tamen actionem, ideoq;
ab his alimenta petenda esse *Officio Judicis*. *L. si quis in-*
princ. de lib. agnos. & ale. c. cum haberet. ubi Glos. Abb.
de eo qui dux. in Uxo. Quæ intelligenda sunt de *Avô &*
nepote, paterno vel materno, in casibus, quibus alere te-
nentur. Eodem modo discurre de *Matre*. Quod tamen
limitatum velim. (1) si alimenta debeantur *loco Legitima*,
cum tunc *Jure actionis* veniant. *Surd. h. t. num. 29. 30.*
(2) Respectu Uxoris, cum hæc petat fructus, & alias dotis
accessiones, eâ ipsâ actione, quâ petit dotem. *L. si ma-*
rito. §. fin. ff. solut. matr. quam citat, & latè tractat
Surd. h. t. Cæterum à multis adhuc alijs personis implo-
randum est officium Judicis, & primo quidem à secundo
genito respectu primogeniti, à Patrono respectu Liberti,
à Patrono Ecclesiæ respectu Ecclesiæ. (2) in Legato in pi-
am causam. *L. hereditatis ff. de petit. hered.* & notatur in
L. 1. Cod. de Sacros. Eccles. ubi legata pro animâ petuntur
mandari executioni officio Judicis. (3) à Domino loquen-
do de Vasallo, à Donatore loquendo de Donatario. De
his omnibus latè tractat *Surdus de alm. t. 3. Q. 2. 3. & 4.*
quare ipse à Curioso Lectore est legendus. Plura hac de ma-
teriâ disserere temporis brevitatis nequitiam patitur, qua-
re, ei dum choronis imponitur, *Deo Ter Optimo Maximo*
sint infinitæ laudes, laudum infinita præconia; Vobis verò
Benevolis Lectoribus, qui ea in benignam partem in-
terpretaturi eritis, grates, quas & debeo, & pos-
sum, refero maximas.

F I N I S.

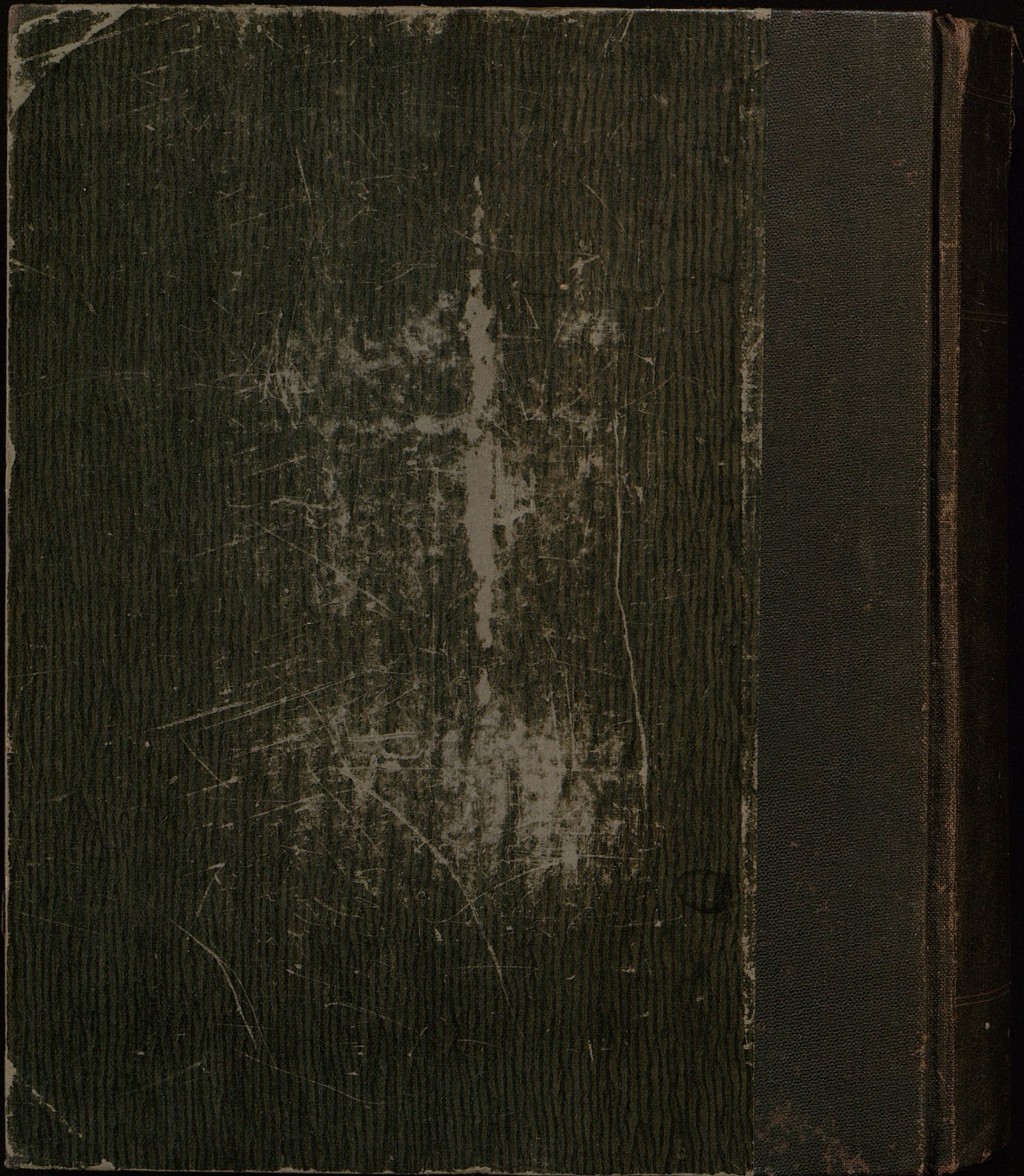
Erfurt, Diss.) 1630/32

Sb.

1077

1691,8
18

DISPUTATIO INAUGURALIS
DE
ALIMENTIS,

Oder
Nöthiger Unterhaltung/
Ovam.

DIVINA AUXILIANTE GRATIA
EX DECRETO & AUTHORITY MAGNIFICI JCTORUM
ORDINIS IN PERANTIOVA CELEBERRIMA ELECTO-
RALI UNIVERSITATE HIERANA
PRÆSIDE

VIRO PRÆNOBILI ac CONSULTISSIMO

DN: JOH: HENRICO
Meier / J. U. D.

Jurid. Fac. p. t. DECANO, Judicii Elector. Assess.
& Decret. Prof. Public.

PATRONO ac PRÆCEPTORE suo devenerando
PRO OBTINENDIS

JURIBUS & PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS
Eruditorum disquisitioni submitte

JOHANN-JACOBUS Paffer/

Moguntinus ibiq; ad S. Victorem Canonicus,
IN AUDITORIO JURID. MAJORE, Horis consvetis.
d. 20. (10.) Decembr. Anno ∞ 1791.

ERFORDIÆ, Stannò GROSCHIANO.

